

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXV.

ГРУДЕНЬ — 1975 — DECEMBER

Ч. 240

ТОРОНТО

НЬЮ-ЙОРК

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

Victor Zwetkow
6465 — 43 Ave., Apt. 1
Montreal 410, Que.

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warners, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: Ю. КРИВОЛАП

Редагує Колегія.

Адреса ЦК ОДУМ-у:

O. D. U. M.

221 Edridge Way
Catonsville, Md. 21228, U.S.A.

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: G. KRYWOLAP

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата — 12 чисел

У С.Ш.А., у Канаді і в Україні	6.00 доларів
Ціна одного примірника: 60 центів	
В Австралії	4.00 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 40 центів	
В Англії і Німеччині	4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)	
В усіх інших країнах Європи	3.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 30 центів (америк.)	
В усіх країнах Південної Америки	2.50 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 25 центів (америк.)	

Зазначене число після прізвища передплатника означає остан-
нє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові значки або інтерна-
ціональні купони (International coupon) на суму 25 канадських
центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає
за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів
не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди
відповідають поглядам редакції.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:
MOLODA UKRAINA,

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T7

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: В. Юрченко, М. Рильський — Поезії.
В. Ендерсон — Цар зі Сходу. Ю. Ткач — Ранок у буші. В. Гришко —
Українська демократична молодь і проблема українського демокра-
тичного руху в сучасному світі. В. Дума — До нової ролі жінки.
М. Овчаренко — До питання про іншопланетян. В. Педенко — Оселя
"Україна". З Одумівського життя і праці. Хроніка.

На обкладинці: Ікона так званої Федорівської Божої Матері з Київ-
ської Печерської Лаври. За переказом перед нею молився Ігор Оль-
гович, князь чернігівський і київський, перед тим як його забили 1147.

Валентина ЮРЧЕНКО

РІЗДВЯНИЙ ТРИПТИХ

Христос родився! Славмо, люди,
Засяла Правда на землі!
І, як волхви, царі, верблюдю,
Ідім туди, де світ зорі
Нам шлях показує в імлі.

Різдво Христове овіває
Тим духом світлим, неземним,
Що серце й душу наповняє
Чуттям високим і святим,

Вселяє віру й силу давню,
Хвилює, зрушує без слів,
Неначе сталося це недавно,
А не дві тисячі років,

Як повила серед бидляти,
На сіні, в стаєнці малій,
Христа Ісуса Чиста Мати
У тихій радості земній.

***

Змінилися з часу того
Ідеї, звичаї, народи,
Людина змінює природу,
Лиш Світло Розуму Твого
Предвічний Боже, з нами завжди,

Хоч люди у своїй гордині
Утверджують нові святині,
Замість Твоїх одвічних Правд,
Які, Премудрий, Ти нам дав.

В свободі творчій пізнання
Людина бродить навамання,
Стає рабом свого "я",
Шукає втіх, багатства, прав.

Стає на шлях слизький, лихий,
Аж до морального падіння,
Злочинства, тліну, звородіння
І оскверняє образ Твій.

У Ніч Святу, благословенну,
Згадаймо всіх далеких, тих,
Що без церков, в хатах нужденних,
Не шепчуть молитов палких;

Тих, що на вістар України
Життя і молодість кладуть
Для ближніх і в тяжкі години
Свій хрест із вірою несуть;

Слабих, недужих, хто на свято
Не зміг молитви принести,
І тих байдужих — їх багато! —
Прости їм, Христе, всім прости!

Бо це ж Різдво! І чудо знов —
Серця відкріймо й почуття!
Наш Бог — це спокій і любов,
І радість вічного життя.

1975

Максим РИЛЬСЬКИЙ

РІЗДВЯНИЙ СОНЕТ

Незмінний свідку пращурів моїх
Золотооке небо! Ясний світе!
Тобі мої замислені привіти,
Акорди перші співів Різдвяних.

Казки ієрогліфів золотих,
Незримих рук усім видимі квіти,
Як бачить вас і серцю не радіти,
Як не забудь усіх турбот земних.

Під дальній звук урочистого дзвону
Ви воскресили вбогий Вифлеєм
І схилену над яслами Мадонну,

Ви світите перед великим днем
Над бідною кривавою землею —
Нового світу новою зорею.

1922

З Різдвом Христовим та Новим Роком щиро вітаємо українців на Батьківщині та у вільному світі, екзильний уряд УНР, архиєреїв українських церков, братні організації, членів ОДУМ-у, Юн. ОДУМ-у, ТОП-у, авторів, читачів та передплатників нашого журналу і бажаємо всім веселих свят і щасливого Нового Року!

Центральний Комітет ОДУМ-у
Редакція та адміністрація "Молодої України"

Віліям ЕНДЕРСОН

ЦАР ЗІ СХОДУ

Був холодний зимовий вечір. Над Галет Бил сяяла ясна зоря, неначе з позлітки зроблена й на самому вершку ялинки повішена. Непорушне повітря, здавалося, аж дзвеніло від морозу. Але тут, у нашому затишному фермерському будинку, розжарені печі пашіли благодатним теплом.

На столі вже прибрали після вечері, і я саме сів при ньому, щоб вигідно викурити свою вечірню цигарку, як наш малий синок Брюс зійшов сходами вниз. Він виглядав дивовижно у своїй довгій білій сорочці, на яку накинув пурпурову опанчу, мережану сріблом. В одній руці він держав велику корону з картону й позлітки, в другій багаторізьблену кадильницю. На ногах у нього були сандалі.

— Що це таке? — засміявся я.

Моя дружина дивилася на хлопця з ніжною уважливістю.

— Адже ж він є один із трьох царів зі Сходу! — пояснила вона мені з легким докором, а її погляд нагадав мені недвозначно мою обіцянку відвезти нашого сина на різдвяну виставу, що відбудеться сьогодні в місті у шкільному будинку. Я здригнувся на згадку про мороз надворі, але мовчки надягнув хутряне пальто й відважно вийшов у темніть ночі до гаражу.

Батерія в старому авті була вже давно нечинна, проте, завдяки одній з незбагнених примх техніки, мотор рухнувся зараз же після першого обороту корби. Але це були тільки диявольські хитрощі, бо ще не встигли ми виїхати на шосе, як авто зупинилося. В мене похололо на серці. Я глянув на Брюса. Він сидів мовчки міцно охопивши обома руками корону й кадильницю, та дивився широко розплющеними очима на безконечну дорогу аж ген туди, де вона зникала за горами. Місцевість Галет була п'ять миль звідси, а до найближчої бензинової станції, що подавала слабку надію на допомогу, було ще понад дві милі.

— Ну, що ж? — сказав я, — нічого не вдіємо. Але це врешті не така то велика трагедія.

Брюс не вимовив ні слова, тільки його очі були тепер звернені на велику зорю, що мерехтіла над шпильми гір. В цю мить у мене заворушилось якесь незнайоме почуття, бо я знечев'я зрозумів, що хлопець молиться. Він зложив обіцянку і тепер молиться, щоб ніщо йому не перешкодило відограти роль одного з трьох царів під час тієї чарівної різдвяної вистави.

Я взявся за корбу й докладав усіх зусиль, щоб пустити в хід мотор, але даремно. Тоді я витягнув цигарку й закурив, щоб при цьому ще раз ґрунтовно продумати всю справу. Коли я викурив цигарку й поглянув в авто, Брюса вже не було. Я побачив його далеко на дорозі. Він ішов, підтримуючи однією рукою свій довгий одяг. У

другій — коливалась кадильниця, а висока золота корона на голові похилилася набакир. Я не знав, чи сміятися, чи кликати за ним. Я скинув кожух і знову забрався до корби.

Після півгодинної праці мотор нарешті загудів, і я поїхав. Здігнав я Брюса вже під самим містом.

— Ти не повинен був іти пішки, — докоряє я йому. — Адже такий мороз!

— Я запалив кадильницю й мені було тепло, — відповів він. — А крім цього, я ішов завжди за зорею і тим значно скоротив собі дорогу, і якраз біля нового будинку вийшов знову на шосе.

Він дрижав з холоду.

— Але твої сандалі! Ти ж міг у них зовсім відморозити ноги.

— О, так зле не було!

Ми прибули вчасно до шкільного будинку. Я стояв зовсім з-заду між глядачами. Коли ж побачив Брюса, як він вийшов на своїх наболілих і півприморожених ногах на сцену, став навколішки біля ясел і виголосив своє привітання Новонародженому Ісусові, — мені стало соромно, що я десь сміявся з мого сінка, побачивши його вперше в дивовижному одязі східнього царя. Якесь зовсім незвичне почуття обхопило мене і я подумав, що щось сильніше, як звичайна обіцянка, погнало хлопчину в цю морозну ніч сюди до школи.

Коли ми верталися додому, Брюс показав мені місце, де він вийшов знов на шосе із своєї скороченої дороги.

— Там мешкають Томпсони, — сказав він, — і там помер Геррі Томпсон.

Проїжджаючи повз фарми Басонів, ми побачили ясно освітлені вікна. Це мене здивувало, бо відколи Джордж Басон пішов на війну, стара бабуня, яка втратила вже в першій війні наймолодшого сина, постаріла ще більше, і на фермі панував завжди понурий настрій. Я зменшив швидкість їзди так, що крізь освітлені вікна ми могли бачити Лю Басона, який сидів і покурював люльку та розмовляв з дружиною і матір'ю.

Цього вечора не трапилось більше нічого особливого. Але на перший день Різдва прийшла до нас сусідка з найближчої ферми і принесла нам святочні подарунки: паштет з дичини й дзбанок вина. Вона пішла в кухню до моєї дружини, що саме приготувляла наш святковий обід. Я теж пішов туди, бо люблю іноді послухати жіночої балаканини.

— Ти тільки послухай! — звернулася до мене моя дружина.

Наша гостя мала блискучі від хвилювання очі, все ж у її погляді я помітив якусь недовірливу настороженість до мене.

— Ви не мусите в це вірити, — сказала вона мені, — але так воно вже є, що наші люди тут в горах бачать іноді дивні речі і вірять в них.

— Що ж ви бачили?

— Це не я, це стара пані Басон бачила. Вчора ввечорі... їй було особливо сумно. Нараз їй здалося, що щось ходить біля хати. Вона виглянула крізь вікно — я повторюю тільки те, що вона мені розказувала — і тоді з'явилося щось надзвичайне. Місяць, правда, не світив, але ви ж знаєте, що вчора було дуже зоряно. І тоді вона побачила, неначе в білий день, одного з трьох царів з Біблії, як він сховався з горбка, із золотою короною на голові й кадилицею в руках...

Моя дружина і я глянули одне на одного, але заки я встиг іще щонебудь сказати, наша гостя заокотіла далі:

— Не смійтесь, ні! Це можуть освідчити й інші, а саме Томпсони. Ви їх знаєте, це ті, що в них якраз помер тепер найстарший син. Коротко кажучи, діти перші почули царя. Він співав: "Приходьте всі віруючі..." Це було безсумнівне. Діти побігли до вікна і побачили царя, як він ішов дорогою. Золота корона, розкішний одяг, кадилиця й узагалі все.

Сусідка вичікуюче дивилась на мене.

— Так, так. Так воно є, — сказала вона. — Старі люди й діти бачать іноді такі речі, яких нам не дано бачити. Але ж, я кажу, пані Басон і Томпсон навіть не знайомі і не могли спільно щось таке вигадати. Стара пані Басон була сумна й самотня й увесь час думала про свого полягло сина. А Томпсони були теж невеселі, бо ж це перший Свят-вечір без їхнього Геррі. І не думайте, що вони не молилися в цей Свят-вечір. Ви, може, не вірите, що молитва має якенебудь значення. Але я вам кажу, що для них це була дуже велика підтримка, щось таке побачити й у це повірити.

У кухні стало зовсім тихо. Очі обидвох жінок слідували пильно за виразом мого обличчя, шукаючи ознак недовіри, бо я людина не дуже побожна. Не знаю, якої відповіді вони від мене чекали, але ж у всякому разі ніяк не сподівалися такої, яку одержали. Хоч я не бачив під час учорашнього Свят-вечора ніякої візії, але те, що я бачив, зробило на мене куди сильніше враження, ніж будь-яка візія: я бачив малого хлопчину, який хотів додержати даного слова й бездоріжжям поспішав за зорею, що за нею перед багатьма сотнями років поспішали три царі з Востоку до Вифлеєму.

Я не смів заперечити цієї безмежної сили й віри, що горіла в очах мого сина в ту ніч. І тому, на здивування й радість обидвох жінок, я сказав з усією повагою:

— Так, я вірю, що в днях Різдва Христового наш Господь є між нами.

Переклав з англійської — Р. М.

("Жіночий Світ" 1975)

Юрій ТКАЧ

Ранок у буші

Нижче подаємо етюд студента Мельборнського університету Юрія Ткача (20 років), який був відзначений на літературному конкурсі молодечої творчості в Мельборні. Конкурс організував Мельборнський літературно-мистецький клуб з участю Філії ОУП "Слово" та представництва ОПЛДМ. На тому ж конкурсі Юрій Ткач дістав першу нагороду за оповідання "Інтермедія".

Редакція

Пряма лінія жовтої стежини, прокладеної бульдозером, перетинає сіруватість доволішнього лісу навіпіл. На синьаві неба спочивають пухнасті клубочки білих хмарок. Ранне сонце всміхається з-за округлого горба, порослого присадкуватими деревами. Білий цвіт кущиків чайного дерева легко присніжує усе довкола. Земля вкрита міддю опалого листа, сірою зеленню жорстких трав і подекуди сизо-зеленими фонтанами "чорних хлопців". Де-не-де височіють могутні велетні — старі евкаліпти. Листя, немов зелене лахміття, звисає з їхнього старечого посивілого гілля. Поміж ними виструнчився молодняк, і то тут, то там сміливо підноситься із трави ясна зелень самосійних деревець. На всьому виблискують великі краплі роси. Легенький вітерець з шелестом пробігає лісом, і кришталевим рясним дощем струшує краплі додолу. Переплетені травинки тремтливими тінями пишуть ієрографи по вибіленій колоді коліс пишного евкаліпта; тонісінькі вогкі павутинки, синюваті та золотаві, повисли в повітрі. Де-не-де на килимі сірої рослинності спалахують яскравими барвами то жовті, то фіялкові, то сині квітки... Низенько над землею павук натягнув своє липке, пружне, як трамплін, павутиння й терпляче очікує сніданку в круглій своїй нірці. Зелено-жовті павучки порозвішували срібло свого плетива між кущами.

Із дзижчанням знімаються зі стежки зелені мухи. З лисого вершка евкаліпта, що височіє над лісом, скрегочуть білі папуги-кокату. З гушавини до них обзивається регітлива кукабара.

З-під кореневища столітнього дерева, вивернутого давньою бурею, чорніє кубло вомбета. Від нього біжить протоптана стежечка й губиться в заростях...

А ось, мов би на жарт серед австралійського буша виструнчилася ріденька сосонка!

Василь І. ГРИШКО

Українська демократична молодь і проблеми українського демократичного руху в сучасному світі

Слово на Зустрічі Об'єднання Демократичної Української Молоді (ОДУМ-у) з українським громадянством Америки й Канади на оселі "Київ", біля Торонто 30 серпня 1975 р.

1. "За революційну молодість демократії"

Своє слово сьогодні я хочу пов'язати з тим, про що я говорив двадцять років тому, на цій оселі, на зустрічі з нагоди п'ятиріччя ОДУМ-у. Виступаючи тоді, як і тепер, як речник наймолодшого на той час революційно-демократичного середовища, яке, так би мовити, породило ОДУМ, — я говорив на тему, яку газета "Український Прометей", друкуючи тоді мій виступ, назвала — "За революційну молодість демократії".

Йшлося про помітний тоді, у першому повенному десятиріччі, розрив поколінь у розвитку українського демократичного руху, який порівнявся тим, що наша молодь передвоєнного та воєнного поколінь опинилася в полоні тоталітарних ідеологій комунізму або фашизму. Ці ідеології домінували серед молоді по цілому світі не лише через опанування цілих народів, але й через притягальну для молоді, позірно "динамічну", хоч насправді — демагогічну, "революційність". Йшлося про те, що справжня революційність, тобто (кажучи словами Франка) — "дух, що тіло рве до бою, рве за щастя, поступ, волю" це, власне, природна стихія саме демократії, як ідеї постійно існуючої можливості зміни й оновлення в житті народу, що вирішує власну долю. І саме такою ідеалістично-революційною силою оновлення світу прийшла й перемогла шляхом демократичних революцій молода демократія в Західній Європі та в Північній Америці, ставши взірцем (за словами Шевченка) — "нового праведного закону" також для інших країн, а зокрема для України.

Та, на жаль, — зазначив я в своєму виступі, — в наш час, у пересиченому демократією Західньому світі забулась її ідеалістично-революційна молодість, а старі духом носії цієї ідеї скомпромітували її своєю безпринциповістю щодо тоталітаризму й імперіялізму, зокрема советського зразка. Оскільки ж советський імперіялістичний тоталітаризм цинічно маскується фальшивою формою немовби також "демократії" (та ще й, мовляв, "найдемократичнішої демократії"), то не дивно, що й саме поняття "демократія" стало взагалі перетворюватися на здешевлену пропагандною інфляцією розмінну монету для політичних спекуляцій, у яких слова означають одне, а діла — щось зовсім інше. Чи ж міг так спотворений образ демократії захоплювати чуливу на всяку фальш молодь?

Так окресливши фактичний стан речей двадцять років тому, на закінчення свого виступу я вказав тоді на те, що процес відродження й оновлення ідеї демократії в наш час починається у підсоветському світі поневолення народів і людини. Зокрема ж для молоді нашого стражденного народу там ця ідея в нерозривному зв'язку з ідеєю української національної свободи та незалежності стає втіленням її прагнень до революційних за своєю суттю, змін. І вбачаючи, як і моє політичне середовище, саме в орієнтації на цей процес той шлях, яким має розвиватися український демократичний рух серед нашої еміграції, я, звичайно, висловлював переконання, що саме цим шляхом має йти розвиток праці молодечої організації, яка самою своєю назвою підкреслює саме демократичну ідейну орієнтацію.

Минуло двадцять років, і сьогодні, відзначаючи 25-річчя цієї організації, є добра нагода зробити певні підсумки та висновки — для нас усіх тут присутніх: молодших і старших, теперішніх і колишніх одумівців, батьків одумівців і батьків самого ОДУМ-у, господарів і гостей оцієї, можна сказати, зустрічі поколінь.

2. "Моральне дисидентство" сучасної молоді та його джерела

Передусім треба сказати, що проблема впливу тоталітарних ідеологій на українську молодь нашої еміграції сьогодні вже перестала бути актуальною. Якщо в нас сьогодні і є ще не-демократичні політичні середовища, за успадкованою з минулого інерцією своєї діяльності, то вони, однак, за декларованою тепер своєю ідеологією, не є анти-демократичні. А щодо створених ними молодечих організацій, то згуртована там молодь новіших поколінь, зростаючи в атмосфері вільнодумства молоді країн свого побуту, поза національно-українською орієнтацією виховання своїми організаціями, у решті своїх поглядів формується під переважаючим впливом загально анти-тоталітаристичної атмосфери. І в цьому сенсі молодь усіх наших молодечих організацій, як ОДУМ, СУМ, фактично нічим між собою не різниться.

Це те, що в наших підсумкових узагальненнях сьогодні можна вважати за безсумнівно позитивне. Але замість проблеми впливів тоталітаризму, на нашому обрії, на тлі паралельних явищ у позаукраїнському зовнішньому оточенні країн на-

ПОВІДОМЛЕННЯ МІНІСТЕРСТВА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Рік-річно понад два мільйони канадців подорожує закордоном, і мало хто з них зустрічає перешкоди під час подорожі. Проте деякі люди не роблять потрібних заходів і тому наражують себе на непотрібні неприємності під час вакацій чи бізнесових поїздок, що можна оминати.

Приписи в'їзду до іншої держави регулюються властями даної держави. До них належать: в'їздна і виїздна візи, митні приписи, ввезення і вивезення закордонної валюти, посвідки щодо здоров'я, реєстрація і пропуск автомобіля, інтернаціональна й домашня ліценція водія, дозволені пункти переїзду і контролі на кордоні, туристичні виказки.

Перед виїздом усі сучасні інформації треба отримати від амбасади або консульату даної країни або від компетентної подорожньої агенції. Запам'ятайте, що канадський паспорт, медичні посвідки та візи потрібні на виїзд. Без них ви можете опинитися у наступному літаку назад додому або можете потрапити у гірші клопоти... вас можуть заарештувати за нелегальний переїзд кордону.

шої еміграції, з'явилася інша проблема. Маю тут на увазі передусім породжене ідейно-моральною кризою західно-демократичних суспільств, явище негативно-критичного наставлення до будь-яких політичних ідеалів, оскільки вони переважно залишаються не втіленими в життя словами. Цим же зумовлений і той дух опору авторитетові батьків, що охопив молодь західно-демократичних суспільств від початку 60-х років. Бо негативно-критичний перегляд ідейно-моральних вартостей свого суспільства для дозрілих дітей завжди означає пред'явлення рахунку батькам — рахунку за крах створюваних ними ілюзій, за

невідповідність їхніх слів і діл, за їхню непослідовність і, зрештою, неправдивість, яку з особливою гостротою сприймає більш цільна й чистіша духом молодь.

Власне, в цьому так би мовити — моральному дисидентстві супроти батьків знайшла свій вияв та природна для молоді революційність, яка попередні покоління (тобто — покоління батьків) у шуканні цільної атрактивної ідеології приводила до тоталітарних рухів. У самому факті цього морального дисидентства молоді, оскільки воно базоване на здоровому прагненні морального очищення суспільства, нема нічого злого, якщо це не

перетворюється на позбавлене творчої, позитивної мети, голе заперечення критикованих вартостей попередників, без протиставлення їм відповідних нових ідеалів, тобто — якщо це не перетворюється на безплідний нігілізм. А такий нігілізм, як відомо, в 60-х роках та на початку 70-х років звів уже нанівець багато потенційно творчої енергії молоді західно-демократичних країн, послуживши лише розкладницькій роботі в цих країнах ворожих їм тоталітаризмів. А як справа морального дисидентства української молоді в межах нашої політичної еміграції?

3. Підстави для "морального дисидентства" в нашому суспільно-політичному житті

Звичайно, через фактичну ефемерність українського політичного життя на еміграції, явище морального дисидентства серед нашої молоді не є таким яскравим, як у тих суспільствах, де ми живемо. Але його негативні впливи виявляються й у нас, а зокрема в тому, що критично наставлена до наших політичних середовищ молодь, навіть яка виростає в створених цими середовищами молодечих організаціях, здебільшого не лише байдужа до їхньої політичної діяльності, але й відвертається від політичної діяльності взагалі. Річ очевидна, що спеціальним фактором у цьому є поділ кожної еміграції по лінії старших і молодших поколінь за ступенем їхньої духової пов'язаності з так званими "старим і новим краєм". Але це тільки той елемент, що загострює конфлікт поколінь, а щодо морального дисидентства молоді в ідейно-політичній площині, то для нього є морально-політичні підстави і в нашому власному суспільно-політичному житті. Які ж ці підстави?

Говорячи в даному разі, можна сказати, також із "дисидентської" позиції самокритики батьків, треба сказати прямо, що *розходження між словами і ділами* — це також прикрий факт і того, що називається в нас "українським політичним життям" на еміграції. І саме цей факт головним чином і спричиняє негативне наставлення нашої молоді до відповідальних за це наших політичних середовищ.

Як відомо, наше політичне життя на еміграції вже протягом трьох післявоєнних десятиріч являє собою головним чином арену змагання наших найбільших середовищ на першість у словесних заявах про свою войовничу революційність. І брязкотіння словесною "зброєю" в уявних "визвольних-революційних" боях навіть стало в нас уже мірилом національно-політичної вартості середовищ і діячів. Однак, за ці ж, такі насичені словесною революційністю десятиріччя, ніяким реальним революційним ділом на справжньому, а не уявному, українському "визвольному фронті", ніким із наших емігрантських середовищ і діячів їхнього бойового запалу не підтверджено. Щодо прогноз із еміграції, базованих на революційному ентузіазмі, а не на знанні й тверезій аналізі конкретної реальної дійсності, — прогноз відносно неминучої й недалекої революційної бурі на батьківщині, то вони виявилися безпід-

ставними ілюзіями. Чи ж не природно, що в нашої молоді, яка виростала в атмосфері такої інфляції словесної революційності та постійно спростовуваних життям ілюзій, мусило зродитися негування насиченої цим української політичної діяльності середовищ її батьків на еміграції? Адже молоді властиве *прагнення до єдності слів і діла* та бажання послідовно переходити до конкретного діла за тими словами, яким вона вірить.

Але розрив між словами і ділами — це також те явище, яке в нашому політичному житті на еміграції ще більш різко виявляється у сфері *політичної моралі й етики* наших середовищ. Конкретно ж це виявляється як *невідповідність* їхньої політичної *практики* до проголошуваних ними ідейно-політичних *засад*. Як я вже зазначив попередньо, у нас тепер нема на еміграції таких політичних середовищ, які б стояли на засадах певної тоталітарної ідеології. І коли не всі наші середовища обстоюють саме демократичну ідеологію, то все ж таки всі вони визнають на словах такі підставові засади саме демократії, як *свобода думки* та *пошана до інакшесудуючих*, тобто — те, що лежить в основі демократичної ідеї *самоурядування суспільства на базі єдності в різноманітності*. Та протилежно до цього, у нашому політичному житті на еміграції аж надто багато нетерпимості і підозрілості до всякого інакшесудання, трактування внутрішньої опозиції у власних середовищах як "ворожої диверсії", а середовищ інших напрямів політичної думки — як "ворожих таборів". А це якраз і є *заперечення демократії на практиці, страх вільної думки й критики*.

Як наслідок, тридцять років безперервних шукань формули вимаганої життям національно-політичної єдності перед лицем щодалі складніших завдань, що їх ставить перед нами щодалі тяжча проблематика змагання за українські національні цілі на батьківщині, лише довели *нещирість* цих шукань. Бо шукали й шукають не природної єдності в різноманітності, а штучної "єдності" на базі, мовляв, "єдиноправильності" одного погляду. А це ж, як відомо, лише маска боязко приховуваного, так би мовити — "міні-тоталітаризму". Чи могла ж така двоїстість морально-етичного обличчя нашого політичного життя на еміграції не викликати в нашої молоді нехтіть до нього і втікання від нього?

4. Чого можна й слід сподіватися від нашої молоді?

Але тут постає питання морально-етичної *натури*, яке мають, так би мовити, батьківське право поставити до своєї дозрілої молоді ті, що нині вже чекають на молоду зміну в українському політичному житті на еміграції. Питання таке: а чи це морально — втікати, обмежуючись лише негативною критикою, коли приходить час не лиш на *зміну* поколінь, відповідальних за українську політичну діяльність в країнах нашої еміграції, але й час на *зміни*, що їх має морально-національний обов'язок внести в цю діяльність наша дозріла для цього молодь? Уточнюю: ідеться тут

спеціально про українську політичну діяльність поза Україною в інтересах української національної справи нашого поневоленого народу на батьківщині, супроти якого діти українців, змушених залишити свою батьківщину, мають спадковий обов'язок.

Та чи можна й слід сподіватися від нашої молоді, якій за віком саме тепер оце випадає черга, як то кажуть, на "зміну варті" в нашому політичному житті, — чи можна й слід сподіватися від неї такої національної свідомості й такого національного ідеалізму, якого вимагає українська політична діяльність поза Україною в інтересах української національної справи на батьківщині — у цей час, коли ця діяльність тут виглядає такою нереальною? Оскільки мова тут іде в основному про покоління тих, що їхня національна свідомість формувалася протягом 25-х років існування ОДУМ-у, СУМ-у й інших наших молодечих, а також студентських організацій, то ледве чи є підстави сумніватися в свідомості та в ідеалізмі більшості з них. Зрештою, на це є й конкретні докази. Бо хоч більшість із них, як відомо, ще не включилася активно й ініціативно в діяльність існуючих наших політичних середовищ, однак ми всі є свідками доволі активного і самоініціативного руху цієї молоді на оборону та морально-політичну підтримку в позаукраїнському світі українських вільнодумців (називаних тут у нас також "дисидентами"), на батьківщині, де вони від 60-х років започаткували рух за реалізацію громадянських і національних прав і свобод для українців у Советському Союзі, і за це зазнають жорстоких репресій.

Власне, факт активізації нашої молоді змینی тут саме в такій формі української політичної дії в інтересах української справи на батьківщині, як солідарність із рухом українського вільнодумства на батьківщині — це дуже промовистий факт. Він бо дає нам ключ до того, як саме своїм здоровим ідеалістичним чуттям наша, свідомо свого національного обов'язку, молодь знаходить відповідь на головне питання кожного політичного руху в кожночасній конкретній реальній ситуації. Це питання таке: що ж можна і що треба саме в сучасній українській дійсності на батьківщині конкретно робити українцям там і тут, щоб реально спричинитися до зрушень і змін у тій дійсності, які найперше потрібні нині на шляху до здійснення остаточних українських національних цілей?

5. Що можна й треба робити в сучасній дійсності?

В Україні відповідь на це питання, відповідь, підказану самим життям, дали наші вільнодумці 60-х років, до речі — на той час молоді люди дослівно, так би мовити, "одумівського" віку, що в їхніх обставинах означає "комсомольський" вік. І ця відповідь така: тому, що головною особливістю советської системи поневолення, в якій перебуває нині український народ, є не стільки тотальне насильство, скільки *тотальна брехня*, якою

тримається це насильство, замасковане під так звану "радянську", мовляв, "найдемократичнішу демократію", то головний шлях українського самовизволення лежить через викриття й побороення цієї брехні. Конкретно ж це означає мирний громадянський опір брехні через неучасть у ній та через послідовне використання на ділі, існуючих на словах конституції й інших формально-декларативних узаконень влади, зовнішньо "демократичних" прав і свобод людини й народу, — тих прав і свобод, що відповідають також і формально визнаним владою міжнародно-правним деклараціям і конвенціям Об'єднаних Націй та інших міжнародних інституцій тощо. Це означає, звичайно, виклик владі, але головний елемент у цьому полягає в тім, що центр ваги покладено на *громадянську відповідальність самої української людини* — її відповідальність як за її неволю, яку вона скріплює своєю пасивною підтримкою фальшивої ситуації протилежності слів і діла, так і за її самовизволення, яке можливе також через активне додержування правди у своїй власній громадянській поведінці, тобто — через послідовне дотримування відповідності слів і діла та домагання від влади такої ж послідовності. Фактично — це шлях мирного, ненасильницького змагання за здійснення засад справжньої демократії, і за своєю суттю це означає процес мирної демократичної революції через перетворення ідеї демократичних прав і свобод із самої мети змагання на його дійсний засіб у власній практиці громадянського життя.

Очевидно, реальна ефективність цього шляху змагання залежить від того, наскільки широкі маси народу охопить такий *рух громадянського опору брехні*, бо від розмаху цього руху залежить і реакція влади — вимушено поступлива чи гостро репресивна. Той факт, що перші прояви цього руху, який ще не поширився поза межі незначного кількісно, але першорядного якісно, кола його ініціаторів, знівечено репресіями першої половини 70-х років — цей факт ніяк не означає його краху. Процес моральної демократичної революції щойно починається, і, набуваючи міжнародного характеру в цілому комплексі СРСР, цей процес також не може довго залишатися тільки внутрішньою справою самого СРСР. Він уже стукає до сумління того зовнішнього світу, який звичайно узагальнюють означеннями — "вільний" і "демократичний". І тут відкривається поле для відповідної співдії з українським демократичним рухом на батьківщині — поле, саме

в цьому світі, для нашої молоді зміни тут, зокрема ж — для української молоді демократичного напрямку думання.

Той факт, що наші вільнодумці на батьківщині у своєму змаганні за громадянські та національні права й свободи посилаються також на відповідні міжнародно-правні декларації та інші документи Об'єднаних Націй, що морально зобов'язують і СРСР (а тепер, напевно, будуть посилатися ще й на Гельсінську декларацію, що стосується прав і свобод людини й народу) — це факт, який ставить цей рух на міжнародно-політичну площину, принаймні в морально-політичному сенсі. Річ бо в тому, що у зв'язку з цим на весь зріст постає проблема фальшивості, суперечності між словами й ділами, також і міжнародно-правних інституцій, як Об'єднані Нації та інші, з їхніми деклараціями й хартіями. Вони ж бо стають уже фактично чимось подібним до конституції СРСР, коли пишеться одне, а робиться зовсім інше, залежно від сили, а не правди.

Оскільки ж такий стан речей великою мірою залежить від морально-політичної позиції в цій справі держав, які уособлюють собою, мовляв, "вільний, демократичний світ", то саме змагання за відповідність слів і діла та домагання послідовності дотримання засад такої відповідності в політиці цього світу щодо СРСР, а зокрема — щодо української проблеми, — це якраз і є те, що вимагає також відповідної громадянської позиції щодо "сильних світу цього" і з боку українців поза Україною. І тут перше слово має належати саме нашій, уже приналежній до цього світу, молодій українській демократичній зміні.

Будемо ж вірити, що наша українська демократична молодь, що виросла в ОДУМ-і за 25 років його праці, як і та, що виростає тепер, активно-творчо включиться в українське політичне життя в цьому світі поза Україною та стане передовим загоном носіїв ідеї справжньої демократії для України, демократії єдності в різноманітності, демократії єдності слів і діла!

Богдана ДУМА

ДО НОВОЇ РОЛІ ЖІНКИ

Тому, що цього року ухвалено міжнародно відзначити ролю жінки, цікаво знати, чим саме відмінна її роля у модерному суспільстві, та як вона могла би вплинути на своє оточення. Відповідей на ці питання стільки, скільки голосів, які б відважились висловити свою думку, але задля економії часу і паперу можна пов'язати питання ролі жінки із пекучою темою браку дисципліни в організаціях, у школах, чи взагалі там, де виховання молоді є важливим чинником загальної праці.

Вже кілька років між спеціалістами у науках про дітей та педагогами йде мова про теперішній брак пошани дітей до учителів, про їхнє постійне невизнання учительського авторитету, про їхнє досі нечуване вільне поведіння у школі. Цей феномен не повинен дивувати, бо поняття потреби суворої дисципліни підірване не тільки по школах, але і в родині, чи в інших місцях близької комунікації людей. Тому, що питання дисципліни рішається у дуже ранньому віці дитини, а також тому, що здебільшого саме мати, виховуючи свою дитину, прищеплює їй основні поняття послуху, першим імперативом цього шляху стає вміння збагнути й окреслити ті засади, які вимагають консеквентного вироблення і утримання. Отже, роля жінки-матері цебто тієї особи, яка перша надає конкретної вартості словам "так" і "ні" в очах дитини, набуває надзвичайної важливості у формуванні дальших критеріїв роз-

судливості дитини. Отже, питання таке: чи жінка може попадати під загальний вплив і ставити під сумнів потребу дисципліни, той вплив, який існує тепер у суспільстві, який витворює порожнечу у вихованні молоді і немов би параліжує розум, бо людина, яка перебуває серед цього, так званого "permissiveness" і легковажного трактування дисципліни, тратить сенс порядку і не знає, чи обмежити дитину, чи поступитися їй. Системі дисципліни, яку дитина перше зустрічає в садочку, в школі, на різних лекціях часто-густо не доповнює наука батьків, бо ця дисципліна не відповідає їхнім вимогам. Якщо відчуття потреби дисципліни увірвалося в суспільстві, то нехай вона існує принаймні в родині. Як вже вище згадано, це питання буде перш за все залежати від матері, від жінки, але справа в тому, що сама роля модерної жінки невизначена, непевна і незрозуміла. Вона нині вже не вибирає між родиною і кар'єрою, а сполучає (з багатьох причин) їх разом і тим самим розділяє себе. Необмежені можливості для сучасної жінки надають їй вигляд "супер-жінки", вона втрачає свою жіночу ніжність і набуває невизначеності у своїй поведінці. Це очевидно питання особистого погляду, чи жінка хоче себе зачислити до анти-феміністів, чи приймає модерну філософію лібералок чи дозволить всім впливам зовнішнього світу знайти свій відгомін у її внутрішньому родинному колі. Це мабуть, обов'язок модерної жінки віднайти велику вартість ролі матери й виховниці у своєму житті.

ДО ПИТАННЯ ПРО ІНШОПЛЯНЕТЯН

Наукове твердження, що людина розумна (*homo sapiens*) з'явилася раптово і то не так давно, внесло замішання в ряди матеріялістів, бо ж це не "в'яжеться" з матеріялістичною наукою.

Матеріялісти шукають якогось пояснення. Серед таких пояснень поважне місце займає гіпотеза про відвідування Землі високорозвиненими іншоплянетянами, які й поклали початок людській цивілізації.

І в СССР, і у вільному світі з'являються статті, показують на екранах кіно певні споруди на Землі й ін. — все це, щоб довести, що іншоплянетяни були на землі, і навіть не один раз.

Тому треба розглянути це питання.

Сучасна наука встановила, що на планетах нашої Соняшної системи, крім Землі, нема високорозвиненого життя.

Щодо Всесвіту, то наука не знає, чи є там взагалі біля зірок планети, не говорячи вже про життя, і зокрема високорозвинене життя.

Коли в пресі пишуть, що біля зірок існують планети, то це тільки математичні розрахунки, які не мають нічого спільного з астрономічними спостереженнями. Астрономи говорять, що "немов би є" планети біля тієї чи іншої зірки. Оце "немов би є" — ясно свідчить, що чогось твердо встановленого наукою ще нема.

Коли кажуть, що є там планети — то це припущення. Коли кажуть, що на деяких планетах є життя — то це також припущення. Коли говорять про існування високорозвиненого життя — це теж тільки припущення.

Чи можна припускати існування планет у Всесвіті?

Без сумніву, можна.

Припустімо, що планети є. Припустімо, що там є і життя. Але постає питання: Яке життя?

Тут може бути багато різних думок-гадань, бо життя можливе і в інших формах. На Землі в основі життя лежить вуглець, але принципово можливе життя, основою якого буде кремній або фтор чи германій. Якщо в основі життя буде кремній, то ролю нашої води повинен заступити аміак. Безпосередній контакт з такими живими організмами абсолютно виключений.

Цікаве висловлювання матеріяліста проф. Ходакова. Він пише, що для нас хемія, фізика, біологія, метеорологія і т. д. є науки геоцентричні, тобто ці науки і їхні закони мають силу лише для Землі, й тому вони відносні. Чи на інших планетах ми не зустрінемося з якоюсь іншою хемією, фізикою й ін. науками? І це можливе, бо, наприклад, геометрія Евкліда — це лише один з можливих варіантів геометрії, поруч з яких законі мірні і використовуються у відповідних ситуаціях й інші варіанти цієї науки. У нас на Землі кис-

нево-водний варіант, бо тут на перше місце виступають кисень і вода. Кисень як елемент, кількісно переважаючий над іншими і як хемічно активна складова частина атмосфери, а вода — безроздільно пануючий розчинник. Але азот може зайняти місце кисня. Коли б не було "конкуренції" з киснем, то азот повинен вступати в сполуки з більшістю інших елементів. Азот, з'єднавшись з воднем, утворює аміак, подібно, як у нас на Землі кисень в з'єднанні з воднем утворює воду. Тоді аміак грав би роллю води. При цій умові про життя в нашому розумінні не може бути й мови. Закінчуючи, проф. Ходаков пише: "Наша Земля, якщо й не єдиний "найкращий з світів", то одне з надзвичайно рідкісних космічних тіл" ("Природа", вид. Ак. Наук СССР. Москва. 1963. ч. 6, ст. 75).

Американський професор К. Саган пише, що ми повинні уважно слідкувати, щоб не піддатися обману земних аналогій. На інших планетах можуть існувати такі види хемії і такі живі істоти, яких ми не можемо навіть уявити собі.

Щоб життя на іншій планеті було таке, як у нас на Землі, то треба, щоб там були такі самі умови, як на Землі.

Зазначимо головніші:

1) Подібно нашій Соняшній, та система повинна належати до галактик пізнішого типу, де вже утворилися потрібні для виникнення планет і життя важкі елементи.

Наша Соняшна система обертається навколо центру Галактики. Невідомо, які вона проходить простори і що діється в тих просторах (радіація, пиліві хмари й ін.), бо вплив того середовища без сумніву залишає слід так у всій Соняшній системі, як зокрема і на Землі. Деякі вчені вважають, що льодові періоди на Землі пов'язані з рухом Соняшної системи навколо центру Галактики.

Значить і та гіпотетична "соняшна система" повинна так само проходити такі ж простори.

2) Повинна бути певна маса зірки-сонця з певною щільністю і з такими ж процесами, що відбуваються на нашому Сонці.

3) Планета не може бути ні дуже близько (бо буде зависока температура), ні дуже далеко (бо буде занизька температура) від зірки, — свого сонця.

Треба пам'ятати, що життя, подібне нашому, може існувати тільки в певних і то дуже вузьких температурних границях.

4) Маса планети не може бути ні дуже великою, ні дуже малою, якщо маса буде велика, то планета буде тримати свою первинну атмосферу, що складається з водня, аміяку, метану. А ця атмосфера взагалі не допускає виникнення навіть

простіших форм життя. Якщо маса планети буде малою, то вона швидко втратить свою первинну атмосферу, але не зможе втримати й ту вторинну, без якої неможливе ні виникнення життя, ні збереження його.

5) Орбіта планети повинна бути близько до колової.

6) Повинен бути свій "Місяць", який викликав би достатньо сильні припливи й відпливи.

7) Повинна бути внутрішня теплота планети.

8) Повинна бути певна кількість вільної води.

9) Повинні бути певні умови атмосферичні, тектонічні (рух земної кори, що викликається процесами всередині Землі), вулканічні, геохімічні, кліматичні, й ін.

(Про ці умови пишуть самі матеріялісти: "Знання - Сила", Москва. 1969, ч. 8, ст. 15-16).

Без сумніву, цим не вичерпані умови.

Але навіть, якщо всі ці умови й будуть, життя все ж може не виникнути. Ось матеріялістичний журнал "Наука и жизнь". Москва. 1973, ч. 7 на ст. 108 пише: "Як живий організм може утворитися з набору молекул? Цього покищо не знає ніхто. І не випадково деякі спеціалісти головну роль в утворенні живої матерії приділяють надвипадку — надзвичайно рідкісному збігу багатьох випадкових подій".

Серед сучасних вчених нема однієї думки щодо існування життя у Всесвіті. Одні вважають, що в "безконечному" Всесвіті існує "безконечно багато" планет, на яких є не тільки взагалі життя, але й розумне (свідоме) життя. Інші вчені рекомендують не приймати бажане за дійсне, і кажуть, що життя і розум надзвичайно рідкісне явище у Всесвіті і тільки ймовірне.

(До речі, наука не знає, який Всесвіт: чи безконечний, чи конечний. Одні вчені вважають, що він безконечний, але ні у цих, ні у тих нема незаперечливих доказів).

Вчені досліджують метеорити. Коли б знайшли в них рештки життя, то це свідчило б, що десь у космосі воно є.

Матеріялістичний журнал "Наука и жизнь". Москва. 1973, ч. 8 пише, що в 1961 р. (й пізніше) немов би знайшли рештки життя в метеоритах Івуна і Оргей (пізніше в метеоритах Але. Тонк й ін.). Але це виявилось неправдою і журнал пише: "Слідів живих організмів в метеоритах не знайдено" (стор. 61).

А щоб високорозвинене життя було в такій формі, як на Землі (у формі людини), то умов треба ще більше, або точніше, та планета повинна бути абсолютно такою у всіх відношеннях і в абсолютно таких же умовах, як Земля. Досить бути хоч би одній найменшій відміні в чомусь і вже розвиток піде іншим шляхом, що приведе до інших форм. Ми знаємо, які незчисленні етапи розвитку проходило життя і яке велике значення має найменша різниця.

Матеріялістичний журнал "Знание - Сила". Москва. 1969, ч. 8 на стор. 15-16 пише: "Загальна ймовірність розвитку розумних істот та їхніх повноцінних цивілізацій не буде перевищувати

5,184.10⁻¹⁴. Відділя виходить, що не тільки на сотнях тисяч мільярдів можливих планет, але й при десятках тисяч мільярдів зірок в тисячах галактик розумних істот може зовсім не існувати, бо для цього може не бути відповідних природних умов. З цього ясно, що ні про яку "безконечність населених світів", коли розуміти тут цивілізації свідомих істот, в дійсній матеріальній космосі не може бути й мови... Прибічники теорії численних населених світів говорять, що коли навіть розумні істоти зустрічаються дуже рідко, та, проте, в безконечному Всесвіті вони все ж повторюються безконечне число разів. Безконечність. Придатна в філософії та математиці, вона в емпіричних науках перетворюється в синонім неозначеності, в порожній символ виходу за межі конкретного. Недаремно сучасні фізики всіляко намагаються звільнитися від безконечностей, до яких приводить, прикладом, квантова теорія... З безконечностями фізикам і інженерам робити нічого! Але їх треба, без сумніву, уникати й астрономам та біологам, якщо вони хочуть бути не пророками, а вченими. Значить, потрібні не безконечності, а ймовірності... Не треба помилятися щодо вирахованої вище загальної ймовірності життя та розуму у Всесвіті. Майбутня і, можливо, завтрішня наука внесе сюди неминучі поправки. Але число тих умов, при яких можливе виникнення і розвиток життя та розуму в космосі, може в процесі вивчення тільки збільшуватися. А це значить, що вирахована ймовірність може тільки зменшитися".

Академік Н. Дубінін в антирелігійному журналі "Наука и религия". Москва. 1971, ч. 4 на ст. 33 пише: "Як біологічний вид людина — найвища і при цьому унікальна ланка еволюції на Землі. І ми не знаємо — не стосується це всього Космосу?" (Підкр. М. О.).

Атеїст академік Х. Альвін (Швеція) пише, що напевно ми ще не раз побачимо в пресі повідомлення про радіосигнали і "тарілки" з космосу, але ймовірність їхньої правдивості дуже мала. Коли навіть віддалені цивілізації все ж таки існують, перепони для встановлення з ними зв'язку такі великі, що в ближчому майбутньому опіс життя далеких світів можна чекати тільки від письменників-фантастів.

Матеріяліст академік астроном В. Фесенков пише, що в ближчих околицях нашого Сонця нема зірок, що мали б планетні системи, подібні до нашої; що навіть при найсприятливіших умовах тільки коло деяких зірок можна чекати позаземної цивілізації, при чому їх віддаль від нас буде не менше, ніж декілька десятків або й сотень світлових років. Тому посилаючись на відтіля будьяких космічних кораблів зовсім не реально.

Подібне пише і матеріяліст вчений І. С. Шкловський.

Матеріялістичний журнал "Знание-Сила". Москва. 1972, ч. 1 на ст. 51 пише: "Раніше багато спеціалістів сходились на тому, що одну цивілізацію від іншої розділяють наближено 10-100 світлових років. Теперішня конференція різко розсунула одну від одної населені планети".

Сучасна наука не знає, чи існує реально хоч би одна іншоплянетна цивілізація.

Матеріалістичний журнал "Земля і вселенная". Москва, вид. Акад. Наук СССР, 1973, ч. 6 на ст. 59-62 пише, що гіпотеза про відвідання Землі космічними пришельцями не є наукова гіпотеза і називає її "міт сучасної науки", бо нема незаперечливих доказів відвідин Землі іншоплянетянами.

Прихильники гіпотези, що Землю відвідували іншоплянетяни, говорять, що на Землі залишилися малюнки пришельців з космосу, а також такі споруди (залізна колона в Делі, чорна пагода в Конораці й ін.), які не могли побудувати стародавні люди, бо не мали відповідних знань.

Але дивно: малюнки показують, що іншоплянетяни такі самі люди, як і ми, і те, що приймають за скафандри, таке ж, як і скафандри, що вживаються *тепер* у нас на Землі. Але ж у нас тільки початок освоєння космосу. Для міжзоряних мандрівок, без сумніву, будуть інші, набагато складніші скафандри, а також і ракети. Не можна в символічних малюнках, які вживалися в глибокій давнині, бачити *сучасні* реальні речі.

Щодо споруд, на які посилаються прихильники міжзоряних мандрівників, то для будови їх не конче потрібні іншоплянетяни.

Розумне життя на Землі існує орієнтовно 20.000 років. Біблія говорить, що металургія з'явилася вже в сьомому поколінні Адама (Бут. 4. 22), тобто дуже скоро від початку розумного життя. Тому цілком можливі були високі цивілізації.

Матеріаліст вчений А. А. Горбовський в своїй книзі "Загадки древностей истории". Москва. 1971 пише, що колись на Землі існувала висока цивілізація, яка була знищена в наслідок світової катастрофи, що змінила обриси суходолів і долю людства. Ця катастрофа була між 8 і 12 тисячами років тому. Він пише, що вона була пов'язана з землетрусами і потопом. (До речі, за розрахунками на основі Біблії проф. богослова С. С. Глаголева ще в 1894 році — всесвітній потоп був саме в цей час). Він пише, що "перед катастрофою було щось більш високого порядку, ніж олягнений в шкіри мисливець на мамутів" (ст. 60). Шукати колись цієї цивілізації дуже важко, бо за тисячоліття, що відділяють нас від можливого часу її існування, багато частин суходолу занурилось на дно океанів і морів (ст. 60). Він пише, що цілий ряд записів дають право думати, що в ті часи люди вже вмели літати на апаратах важчих повітря (стор. 72-77). Свідомством існування в Мексиці в дуже далекому минулому якоїсь цивілізації є дата на одній з кам'яних стел Центральної Америки, що відповідає 12042 р. до нашої ери (ст. 35-36). Він пише, що були спроби врятувати знання перед наступаючою катастрофою. Про це оповідають арабські вчені Абн Балкх і Масуді, а також давньоєгипетський історик Манефон (ст. 38-39). Відома, що багато стародавніх книг загинуло, бо їх знищили завойовники. Це було і в давній Америці, це було з великою бібліотекою Каптагену з Олександрійською бібліотекою й ін. (Ст. 62-64).

Перувіянський вчений Даніель Русо так само вважає, що існували давніші культури.

Взагалі матеріалістичне уявлення про стародавню людину як примітив, озброєний тільки кам'яною сокирою, не відповідає тому, що залишила така людина. Тільки стародавня людина мала свої способи техніки.

Матеріаліст письменник В. Савченко пише, що, можливо, у людини були високоорганізовані предки, відкіля б вони не взялися. І вони здичавили, попавши в дике примітивне середовище з важкими умовами життя — в кайнозойську еру. Життя спростилося до боротьби за існування.

Взагалі дуже важко робити якісь висновки про допотопне життя, бо існує занадто мало матеріалів. Можливо, в майбутньому археологічні розкопки та дослідження дна океанів принесуть матеріали про життя в допотопний (до катастрофи) час.

Щодо післяпотопного періоду, то тут ми маємо вже досить фактів, які свідчать, що 8-9 тисяч років тому культура була вища, ніж це говорить матеріалістична наука. Та й самі матеріалісти вже пишуть, що розкопки в Чатал-Гуюк, на півдні Туреччини, заперечили всі раніші уявлення про низький рівень культури давніх землеробів VII-VI тисячоліть до нашої ери, тобто 8-9 тисяч років тому ("Знание-Сила". Москва, 1972, ч. 1, ст. 18). І тут же на ст. 22 написано: "Деякі досягнення давніх — головним чином в галузі образотворчого мистецтва і літератури — дійсно здаються дивними. Відомий радянський скульптор В. І. Мухіна після докладного дослідження малого погруддя цариці Нефертіті сказала, що чудова живість обличчя в цій скульптурі залежить від комбінації дуже дрібних опуклостей та заглиблень, відтворити які вона не була б в стані".

Встановлено, що 7-6 тисяч років тому на території теперішньої Грузії була висока цивілізація.

В Югославії археологи виявили сліди невідомої цивілізації. Ще до єгипетських пірамід місцеві племена споруджували кам'яні будівлі трапецієвидної форми. Раніш єгиптян вони виплачували метал.

В Східній Африці в Мерое, яке часто звуть Бірмінгемом давньої Африки, є дуже старі десятиметрові купи шлаку, свідомство колишньої могутньої цивілізації, що існувала на території сучасного Північного Судану в VI-IV віках до нашої ери.

А міноська культура, яка існувала півтори тисячі років аж до 1150 р. до нашої ери! Такої культури світ ще не знав. "Нічого грецького, нічого римського" — писав керівник експедиції. Дивувала досконалість виробів.

Ще на початку нашого століття біблійне оповідання про народ хети вважалося мітом. А тепер науково встановлено, що цей народ не тільки існував, але й мав високу цивілізацію. І це тільки три-чотири тисячі років тому!

Багато деяких знань давности втрачено, як, напр., бальзамування, фаяби, виготовлення деяких стопів в металургії й ін.

Багатокультурність є постійною урядовою політикою

Достойний Джон Мунро, як міністер відповідальний за багатокультурність, дає директиви в ділянці загального впливу багатокультурності в усіх міністерствах Уряду Канади. Його спеціальне зацікавлення спрямоване на багатокультурну програму Міністерства Державних Справ, як також на програми спеціальних культурних агенцій, завдання яких є проводити в життя цю політику.

У МІНІСТЕРСТВАХ ДЕРЖАВНИХ СПРАВ

багатокультурна програма має за завдання допомагати у плеканні культурного розвитку всіх канадських груп, які бажають зберегти свою спадщину й тим збагатити Канаду. Для досягнення цієї мети діють:

ВЗАЄМОДІЯ ЕТНІЧНИХ ГРУП

Ця програма дає до диспозиції свої професійні сили на те, щоб допомагати групам на національному й локальному рівнях у ділянках комунікації та організації.

ПРОГРАМА КАНАДСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

намагається скріпити культурну ідентичність меншин та плекати зрозуміння і поширювання знання про культурну різноманітність Канади за допомогою мистецтва, фестивалів народної творчості та літератури.

КАНАДСЬКІ ЕТНІЧНІ СТУДІЇ

Під керівництвом Дорадчого Комітету для канадських етнічних студій в Канаді. Цей Дорадчий Комітет також спонзорє гостинні виклади професорів і лекторів у канадських університетах.

ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НЕОФІЦІЙНИХ МОВ

призначає фонди на тиражування і продукцію навчального матеріалу для курсів мов.

ПРОГРАМА БАГАТОКУЛЬТУРНИХ ЦЕНТРІВ

допомагає добровольчим групам організувати центри багатокультурності в локальних громадах.

ПРОГРАМА ІНТЕГРАЦІЇ ІМІГРАНТІВ

допомагає різним групам у ділянці партиципації іммігрантів у канадське суспільство.

ПРОГРАМА ДОТАЦІЙ

призначає фонди для добровольчих груп для підтримки широкого спектру багатокультурної діяльності.

НАЦІОНАЛЬНА РАДА ФІЛЬМІВ

Як частину свого вкладу в програму багатокультурності, Національна Рада Фільмів випродукувала понад 400 фільмів у 19 різних мовах. Їх можна безплатно отримати в бюрох Національної Ради Фільмів у Вінніпегу, Ванкувері, Торонті, Монреалі, Оттаві й Галіфаксі.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ЛЮДИНИ

Національний Музей Людини в Оттаві документує історію всіх етно-культурних традицій в Канаді. Цей музей зібрав величезну кількість експонатів, звуко-

візувальних записів і фільмів. Спеціальну увагу звертається на такі елементи як народня архітектура, хатнє умеблювання, передіндустріальна техніка харчової продукції та ручних виробів, традиційні перекази, родинне і комунальне життя, свята та обряди. Також підготовляється культурні виставки та переїзdnі покази.

ПУБЛІЧНИЙ АРХІВ

Програма Національного Етнічного Архіву має за завдання віднаходити й охороняти етно-культурні рекорди перед втратою, пошкодженням чи знищенням. Персонал фахівців почав збирати рекорди цього багатого й важливого аспекту нашої спадщини через контакти з етно-культурними організаціями, товариствами та індивідуальними особами.

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

Національна Бібліотека організувала багатокультурне бібліо-обслуговування. Воно має за завдання постачати книжки в неофіційних мовах, які вживаються в Канаді, для публічних бібліотек, поширювати збірки книжок у неофіційних мовах у більшості бібліотек. Першу колекцію книжок вислано з Оттави у березні 1975 р. Плянується додавати річно по п'ять нових мов, що має досягнути загальне число 70.

подавайте свої погляди або звертайтеся по інформації листовно до:

**Multiculturalism, P.O. Box 366, Station A,
Ottawa, Ontario K1N 3J9**

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon John Munro
Ministre chargé
du multiculturalisme

Щодо залізної колони в Делі, яку немов би збудували іншоплянетяни, то тепер встановлено, що вона побудована в пам'ять царя Чандрагунте, що помер в 413 р. нашої ери. В Індії залізо було відоме ще за багато століть до нашої ери. Відомо, що правитель одного з індуських князівств подарував Олександрові Македонському 250 кг. сталі. А це було за 700 років до будови колони.

Будова чорної пагоди (храму) в Конораці відбулася в XIII віці в царювання імператора Орісси Нарасімки — Деві І. Дослідження показали, що для будови її зовсім непотрібні пришельці з космосу. Тільки техніка будови в ті часи була інша, як тепер.

А єгипетські піраміди! Вони збудовані без допомоги пришельців.

Взагалі науково встановлено, що незаперечливих доказів, ніби Землю відвідали іншоплянетяни, нема, а те, на що посилаються прихильники іншоплянетян, було під силу самим людям без допомоги з іншої планети.

Щоб прилетіти на Землю, іншоплянетяни повинні мати техніку вищу, ніж наша. Сліди цієї техніки неодмінно залишилися б на Землі. Але таких слідів зовсім нема.

Таким чином розмови про відвідування Землі іншоплянетянами — побудовані не на науковому ґрунті, а на багатьох припущеннях:

1) що в космосі поза Соняшною системою є "соняшні системи",

2) що на планетах тих "соняшних систем" є життя,

3) що форми життя там такі ж, як і на Землі.

4) що там є високорозвинене життя і в такій формі, як на Землі,

5) що в технічному відношенні іншоплянетяни стоять вище людей.

Чи не забагато припущень?

Без сумніву, принципово їх заперечувати не можна, але ймовірність дуже й дуже мала.

Те, що матеріялістам доводиться звертатися до іншоплянетян, ясно свідчить, що раптове з'явлення людини розумної і бурхливий розвиток людства не можна пояснити тільки природними законами.

Але визнання, що іншоплянетяни поклали початок людської цивілізації, суперечить науці матеріялізму, бо порушуються головні основи дарвінізму й марксизму про поступовий природний розвиток людства. Ось чому багато матеріялістів рішуче заперечують втручання іншоплянетян в розвиток людства. Але й самі не можуть дати задовільного пояснення раптового з'явлення людини розумної (*homo sapiens*).

Пояснити ж усе мутацією не можна, бо неможливо, щоб зразу з'явилося так багато змін (і то спрямовано): мова, свідомість й ін. В журналі "Наука и религия". Москва. 1917, ч. 5 на ст. 56 написано: "Що більш різка мутація, що більший стрибок, то менше шансів для нової форми організму вижити в даних умовах. Інша справа — великі мутації. Частіше всього вони теж шкід-

ливі для організму, але в деяких випадках невелика зміна може бути корисною".

Одне ясно: повинно було щось відбутися поза природними законами, щоб з'явилася людина розумна (*homo sapiens*), і то раптово, і то, порівнюючи, не так давно.

Як дивиться на це християнство?

А християнство весь час говорить, що людина розумна (*homo sapiens*) з'явилася раптово, і не за природними законами, а безпосередньою дією Вищого Розуму — Бога.

Людська цивілізація почалася давно (бо вже в сьомому поколінні Адама з'явилася металургія. Бут. 4. 22). В допотопний час (а він тривав більше 9000 років) могла бути висока цивілізація. (Недаремно існує переказ про Атлантиду. Цей переказ не з християнських джерел). Потоп знищив її. В родині Ноя дещо збереглося. (Та й сама будова ковчега вимагала знань). Зі збільшенням людства і поділом його на окремі групи (пізніше — народи) в одних випадках відбувався технічний прогрес, а в інших — регрес.

Щодо моралі, то вона не йшла в парі з технічним прогресом. Науково доведено, що "дикі народи" були набагато моральніші "цивілізованих". Наприклад, в минулому столітті в Тасманії жили люди, які в технічному відношенні стояли на самому низькому ступені. Матеріяліст В. Ф. Зибковець пише, що то був рівень пітекантропа і сіантропа. Але в моральному відношенні вони стояли набагато вище завойовників — англійців. І що дивно: їхня мова була дуже бідна (500-600 слів), але вони без особливих труднощів вивчали англійську мову і читали англійські газети. Значить, їхні розумові здібності не відрізнялися від розумових здібностей технічно-розвинених народів.

Низький технічний рівень і висока мораль. Важко це втиснути в матеріялістичну науку.

***

Чи є життя на інших небесних тілах?

Не знаємо, бо ми не знаємо, що саме створив Бог.

Можна припускати, що життя там є, і навіть високорозвинене життя, бо не можна думати, щоб Всемогутній Бог обмежився тільки Землею.

Можливо, що там життя зовсім не таке, як на Землі; можливо, що воно в таких формах, що не може бути безпосереднього контакту.

Не знаємо.

Може, поки дійде до зв'язку з тим життям (якщо такий зв'язок буде можливий), люди ще встигнуть знищити себе і взагалі життя на Землі, а може й саму Землю. Технічні і політичні умови для цього вже є.

І чи не буде це днем Страшного Суду?

**ОДУМ — ЦЕ ОРГАНІЗАЦІЯ, ЯКА ВИХОВУЄ
УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ НА ДЕМОКРАТИЧНИХ
ЗАСАДАХ!**

ONTARIO

Government Information

Якщо ви працюєте і очікуєте дитини, вам належиться відпуска по вагітності

Ми в Онтаріо маємо законодавство, яке дозволяє вагітній жінці, заміжній чи ні, взяти 17 тижнів неоплатної відпустки для народження дитини. Це законодавство стосується жінок на повнім, як також на частковім zatrudненні, якщо вони працювали у того самого працедавця принаймні 63 тижні перед сподіваною датою народження.

Коли жінка повернеться до роботи, їй гарантується право на її попередню посаду або рівноядну посаду, без втрати сеньйорату чи соціального забезпечення.

Очевидно, що вагітність не може перешкодити у звільненні з праці з оправданої причини не пов'язаної з вагітністю, але сама тільки вагітність не може бути причиною до звільнення, якщо пра-

цівниця є уповноважена до відпустки принаймні два тижні наперед. Вона може взяти відпустку в кожний час 11-тижневого періоду перед народженням дитини, але вона мусить бути на відпустці принаймні 6 тижнів після народження. Якщо працедавець хоче післати її на відпустку перед тим, коли вона хоче, він мусить мати докази, що вона не може виконувати задовільно своїх обов'язків.

Під час відпустки по вагітності працівниці також кваліфікуються на безробітну допомогу (навіть коли вони не мають наміру повертатися на роботу після відпустки), якщо вони мають принаймні 20 тижнів забезпеченої праці в році народження дитини. Крім цього, принаймні 10 з цих 20 тижнів повинні припадати між 30 та 50 тижнем перед народженням дитини.

Якщо ви бажаєте більше інформацій про відпустки по вагітності або інше законодавство, що стосується робочих жінок, пишіть до:

Ontario 20,
Queen's Park,
Toronto, Ontario.

Ministry of Labour
Bette Stephenson, M.D.
Minister

Province of Ontario

William Davis, Premier

ОСЕЛЯ "УКРАЇНА"

*"Було добре колись жити
На тій Україні..."*

*Тарас Шевченко,
поема "Іван Підкова"*

1975 — це рік, у якому ОДУМ відзначає своє 25-ліття; рік, коли молодь організована в ОДУМ-і має нагоду переглянути минуле, потішитися своїми надбаннями, а також і задуматися над своїми недотягненнями. Але рік 1975 це також початок нового етапу для ОДУМ-у, бо в цій році ОДУМ є на етапі набуття і розбудови своєї власної оселі "Україна".

Вже давно провідники ОДУМ-у та ТОП-у розглядали можливість надбання оселі чи будинку для організаційних потреб. Найбільше праці в цій ділянці приклали члени Головної Управи ТОП під керівництвом кол. І. Данильченка та кол. М. Співака. В 1974 р. вони з допомогою членів ТОП-у з Торонто та Лондону оглянули багато фарм в околиці між Лондоном і Торонто, і нарешті їхні пошуки увінчалися успіхом — вони підшукали фарму розташовану одну милю на захід від Лондону. В цю фарму-оселю відразу "закохалися" кол. Данильченко і Співак. Нзю також захоплювалися і далі захоплюються всі ті, що відвідували оселю.

У вересні місяці 1974 р. Головна Управа ТОП Канади скликала збори всіх членів ТОП Канади, всіх членів ОДУМ-у Канади та всіх прихильників ОДУМ-у, на яких було обговорено можливість набуття оселі для потреб ОДУМ-у. Збори вирішили, що оселю треба купити. Члени ОДУМ-у і ТОП-у відразу відгукнулися на заклик проводу і почали давати позички на за купу оселі. Оселю куплено на початку 1975 р. за сто двадцять три тисячі доларів.

На наступних зборах було вирішено, що оселя формально буде корпорацією згідно з правилами провінційного уряду, а керівним тілом корпорації буде Рада Директорів. Мета корпорації "Україна" — об'єднати для організованої дії тих українців доброї волі, які свідомо бажають працювати для створення необхідних умов фізичного і культурно-духовного виховання української молоді, організованої в Об'єднання Демократичної Української Молоді; і, як рівнож розвагового відпочинку батьків і прихильників одумівської молоді й українців похилого віку^{*)}. До Ради Директорів корпорації були вибрані такі особи: Микола Співак — голова, Іван Данильченко — перший заступник, Микола Мороз — другий заступник, Микола Тищенко — секретар, Віктор

Кошарний — англomовний секретар, Володимир Решетняк — фінансовий секретар, Борис Яремченко — скарбник, Василь Овчаренко — господар, Іван Шевченко — голова будівельного комітету, Іван Корнієнко — член від Головної Управи ТОП Канади, Віктор Педенко — член від Головної Ради Коша Старших Виховників ОДУМ-у Канади, Юрій Лисик — член, Федір Подопрігора — голова Контрольної комісії, Володимир Тимошенко і Василь Павлюк — члени Контрольної комісії.

Досі Рада Директорів мала 17 засідань, на яких обговорювалися деталі фінансування і розбудови оселі. Також відбулося 6 зборів членів корпорації. В липні місяці 1975 р. було величаве посвячення оселі. Акт посвячення здійснив всечесний протзірей М. Дебрин — Єпископ-номінат, настоятель Лондонської православної громади. У вересні місяці відбувся перший розваговий пікнік на оселі. Присутні на посвяченні і на пікніку мали можливість оглянути мальовничу оселю, і багато з них в той час стали членами корпорації.

Корпорація "Україна" має понад сто десять членів. Число членів збільшується денно і тому не можливо в цей час точне число подати. Цікаве явище пов'язане з членством корпорації. До корпорації входять не тільки жителі південно-західного Онтарію, але також одумівці і тоїівці з віддалених міст Америки. Дуже позитивним явищем є відгук членів ТОП-у і ОДУМ-у Чикаго і Міннеаполісу. Під час відвідин цих міст колегами Співаком та Данильченком більше ніж двадцять одумівців і тспівців з цих околиць стали членами корпорації. З ближчих місцевостей членство репрезентує міста: Лондон, Детройт, Ошава, Ст. Кетеринс, Гамільтон і Торонто. Як бачимо, оселя "Україна" за складом свого членства щораз більше набирає всеодумівського вигляду.

Фінансова база корпорації складається з позичок (дебенчерів), які члени корпорації вкладають в корпорацію. Щоб бути членом і мати один голос в корпорації, потрібно вкласти позичку (або купити дебенчер) розміром в одну тисячу доларів. Ці гроші є забезпечені вартістю оселі (сто десять акрів землі) та всіх будов на оселі. Позичка дає прибуток по десять відсотків річно. Всі фінансові книги корпорації є під наглядом акредитованого бухгалтера-експерта. У листопаді 1975 р. корпорація дістала хартію — право (чартер) від онтарійського уряду. Від цього часу корпорація зобов'язана провадити всю свою працю за правилами, які є зазначені в законах хартії (чарту).

На оселі дотепер зроблено багато початкової праці. Збудовано міст через ріку-ставок. Ставок розчищено і побільшено. Він буде готовий як пляж та як чудове місце для рибальства на на-

^{*)} Витяг із Статуту Корпорції "Україна".

ступне літо. Збудовано нову дорогу для зручншого в'їзду на оселю, а також зроблені пляни для будови брами на оселю. Найголовнішими будівлями на оселі мають бути велика зала та бараки для таборування одумівців. Будівництво цих приміщень має розпочатися скоро після Нового Року з розрахунком, щоб вони були готові для вжитку в наступному літньому сезоні. Також заплановано збудувати на оселі спортові площі для всіх потреб — тенісу, відбиванки, кошиківки, футболу і легкої атлетики. Так само буде збудований і басейн олімпійського розміру.

Рада Директорів і всі члени корпорації є дуже горді з такого славного початку праці на оселі та з великого ентузіазму і зацікавлення оселею українцями з близьких і далеких місцевостей. Ми

певні, що членство корпорації зросте числом і духом, даючи можливість нашим дітям мати свій власний куток — свою власну "Україну".

Рада Директорів оселі "Україна" цим закликає всіх членів ОДУМ-у, ТОП-у чи прихильників цієї організації ставати членами корпорації, якщо вони ще не є ними, а якщо так, то заохочувати своїх друзів до членства.

Дальша інформація про оселю "Україну" буде з'являтися на сторінках наступних чисел "Молодої України".

За Раду Директорів Корпорації "Україна"

В. ПЕДЕНКО

Чікаго задекларувало 30 тисяч на оселю "Україна"

Щороку корпорація утримання будинку ОДУМ-у в Чікаго, США, жіночий відділ ТОП-у та філія ОДУМ-у влаштовують традиційний обід з нагоди американського свята "День подяки", який припадає в останній четвер в місяці листопаді. Цього року крім обіду була влаштована коротка мистецька програма: дівчата заспівали, а група бандуристів, яку підготував Василь Деркач, виконала кілька пісень. На це свято завітали до Чікаго з Канади Микола Співак з дружиною Ольгою з Лондону, Іван Данильченко з Торонто та Микола Метулінський голова ТОП-у в Ст. Кетерінс.

Товариство Одумівських Приятелів (ТОП) в Лондоні, в Канаді, придбало 110 акрів землі, на яких розпочало розбудову одумівської оселі "Україна". Микола Співак очолює дирекцію оселі. Він є власником великої будівельної компанії, в якій працюють сотні робітників. Його компанія побудувала сотні різних будинків у Лондоні та його околицях. Іван Данильченко заступник голови оселі й організаційний референт є рівночасно головою Головної Управи ТОП-у Канади. Тягарові азда, крани та трактори фірми Миколи Співака вже побудували дороги до оселі, греблю на річці, що протікає

через оселю, міст та інше. Для скорого встаткування оселі, яка б давала прибуток впродовж цілого року, заплановано побудувати репрезентативний будинок з залами. Керівники оселі хочуть зробити оселю найкращою українською оселею на американському континенті, щоб українська молодь і старші нею гордились і радо її відвідували.

Потрібні гроші на розбудову оселі можна б позичити в канадських установах. Але керівники зацікавлені в тім, щоб на розбудову цієї оселі гроші позичили люди, що мають дітей і зацікавлені в потребі такої оселі. На оселі відбуватимуться таборвання і зустрічі, заплановано також спортові майдани та різні вигоди для молоді і старших громадян. Управа оселі зобов'я-

зується всім позичкодавцям виплатити річно 10 відсотків дивиденду. Микола Співак та Іван Данильченко під час традиційного обіду в домі ОДУМ-у дали докладні інформації про оселю, позичку та всі інші речі, що цікавили присутніх. Хоч новолрибана оселя "Україна" лежить далеко від Чікаго, але літніми місяцями молодь філії Чікаго їздитиме на виховні та виховно-відпочинкові табори та інші імпрези молоді Америки й Канади. На заклик гостей з Канади частина присутніх на цім обіді задекларувала 30 тисяч доларів на оселю. Задекларували по тисячі доларів і вище: Феодосій Кравець, Олексій Пошиваник, Олексій Коновал, Василь Мирутенко, Федір Ревенко, Петро Завертайло, Іван Деркач, Юрій Коломисць, Павло Коновал, Данило Завертайло, Василь Деркач, Іван Олексієв, Петро Черняк, Василь Косогор, Микола Сідельник та Володимир Котенко.

Люди, що взяли за купівлю і розбудову оселі, є надійні й мають всі можливості розбудувати її на найкращу оселю. Зацікавлені стати членами оселі, даючи позичку на її розбудову, звертайтеся на адресу:

"Ukraina" Vacation Resort Inc.
c/o M. Tuschenko
RR 7, London, Ontario, Canada

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ і ПРАЦІ

ІДЕОЛОГІЧНО-ПРОБЛЕМАТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ОДУМ-У США І КАНАДИ

Перевибори ОДУМ-у США

У Детройті, у п'ятницю і суботу, 28-29 листопада 1975 р. відбувся з'їзд Коша Старших Виховників ОДУМ-у США. Крім зміни кількох віддалених по університетах членів, Головна Рада Коша Старших Виховників (Головна Управа) залишилася засадничо без змін. На нову каденцію Головна Рада є в такому складі:

А. Лисий, О. Шевченко, Юрій Іхтіяров, С. Кальман, Лідія Кита-ста, Дарія Лиса, Микола Дзябенко, Валя Петруша, О. Пошиваник, В. Войтихів, Галя Гайова, І. Іващенко, Галина Коваленко, Ліда Тарасенко.

Контрольна комісія: М. Смик, Іван Павленко, Леонід Рябокін, Данило Завертайло.

З'їзд розпочався молитвою, вибором президії, комісій та іншими формальностями. До президії увійшли О. Шевченко — голова, Юрій Криволап (мол.) та Галина Коваленко — секретарі. Також зайняли місця за президіальним столом голови філій ОДУМ-у, які звітували про стан і діяльність своїх філій: В. Мурга — Детройт, Галя Гайова — Мінеаполіс, Юрій Іхтіяров — Філадельфія, О. Коновал — Чикаго, Іван Павленко (заст. голови) — Сомерсет, Ліда Клепач — Клівленд. Прочитано звіт від філії Гошен-Елгарт.

З уступаючої управи звітували: Лідія Кита-ста — культ.-освітній референт, Юрій Іхтіяров — референт юнацтва, О. Пошиваник — пресовий референт, Євген Кальман — фінансовий референт, В. Войтихів — зв'язковий на Захід, О. Шевченко — організаційний референт, А. Лисий — голова Коша. За контрольну комісію звітував Іван Павленко.

Одна з постанов З'їзду була, щоб ОДУМ звернувся до Консисторії Української Православної Церкви США, яку очолює ми-

трополит Мстислав у справі уділення місця побудови пам'ятника митрополитові Василеві Лепківському на цвинтарі в Баунд Бруку, а також перенесення тлінних останків от. Агапія Гончаренка до Баунд Бруку.

Після з'їзду відбулася ідеологічна конференція з рамени ЦК ОДУМ-у, а на кінець мистецький виступ гостинної філії ОДУМ-у Детройту. Виступали: детройтський дівочий співочий ансамбль "Фіялка" у супроводі бандуриста Петра Китастого. Молодший 15-літній Юліан Китастих прочитав свої гуморески про таборі лазнички "Клич природи" та про підготовку до зустрічі ОДУМ-у 1975 р. в Торонто "Ха-арч-ченко". Всі сміялися до сліз.

Павло Писаренко та Володимир Мурга мімікою вдавали, що співали дует під звуки лісні "Ой ти, дівчино заручена" з платівки. А детройтський гуцул (з наголосом на перше "у") Микола Самокишин прочитав кілька популярних гуморесок, одна з них звучала так:

Дві миші впали у відро з молоком. Старша миша каже: "Пливи, не здавайся, пливи навколо", і разом плывуть навколо у відрі. Після довгого часу молодша миша каже: "Чому плывти навкруг відра, справа все одно безнадійна". "Пливи, не здавайся", каже старша миша. "Чому ж... даремно енергію витрачати, справа безнадійна, буду потопати, блю, блю..." Молодша миша пішла на дно. Старша миша далі пливає і пливає у відрі, аж поки і молоко почало киснути, і скисло. Старша миша вилізла на грудки скислого молока і вискочила з відра. А мала миша, що втратила всі надії, залишилася на дні відра.

29 листопада 1975 року в Детройті старанням ідеологічно-проблематичної комісії при ЦК ОДУМ-у, яку очолює Олексій Коновал, відбувся ідеологічний семінар. З доповідями виступило дванадцять одумівців, які за професією поділилися так: чотири інженери, три учні середніх шкіл та один студент університету, учитель канадської школи, професор університету, архітект і лікар. Темі семінару поділилися на три окремі частини: ОДУМ та українське політичне життя, ОДУМ та Україна і ОДУМ і діаспора.

Олексій Коновал, Олексій Пошиваник і Леонід Ліщина подали огляд одинадцяти українських партій за межами України, потребу їх існування та їхні позитиви й негативи. Андрій Шевченко, Віктор Ліщина, Ігор Роговський, Надія Цибенко (її доповідь читала Віра Харченко), Микола Мороз, Олексій Шевченко та Юрій Криволап насвітлили думки молоді в такій площині, як праця молоді у світлі сучасного становища України, чи корисно нам демонструвати проти мистців з України, чи варто одумівцям, і взагалі молоді, відвідувати Україну, що ми повинні робити тут, у країнах нашого поселення, щоб допомагати українцям в Україні, як обороняти переслідуваних в Україні, ідеології молоді, проблемами молоді в ОДУМ-і та ін.

Третю частину семінару заповнили доповіді Петра Сандула та Анатолія Лисого. Всі доповіді будуть видруковані в журналі ОДУМ-у "Молода Україна" й рівночасно будуть відбиті для вжитку в роях для праці з молоддю. Після доповідей зав'язалася жвава дискусія, в якій брали участь Євген Кальман, Іван Іващенко, Василь Григоренко, Данило Завертайло, Михайло Смик, Павло Коновал, Віктор Ліщина, Віктор Педенко, Параска Завертайло, Олексій Шевченко, Василь Пономаренко, Ігор Роговський, Віктор Войтихів, Юрій Криволап, Петро Сандул, Анатолій Лисий,

Олексій Коновал, Леонід Шашло, Микола Самокишин та ін. Думки до порушених тем Івана Піддубного, старшого виховника дорадника ОДУМ-у, представника старшої генерації, надіслані поштою, були зачитані перед початком дискусії.

РІЧНІ ЗБОРИ ОДУМ-У В ЧІКАГО

У неділю 16 листопада 1975 р. у філії ОДУМ-у Чикаго відбулися загальні збори. Щоб поживити діяльність філії, вирішили збільшити склад управи до 15-ти членів, а головою її обрано одного з найдосвідченіших одумівців — Олексія Коновала. До Управи входять: Віктор Войтихів — заступник голови, Галина Скиба — секретар, Василь Вестеровський — скарбник, Володимир Коновал — заступник скарбника, Василь Деркач — культ.-освітній референт, Павло Коновал — референт юнацтва, Параска Завертайло — заступник референта юнацтва, Тарас Кохно — спортовий референт. Члени управи: Володимир Косогор, Микола й Андрій Скиби, Василь Коновал, Микола Сідельник, Іван Деркач. Контрольна комісія: Олексій Пошиваник — голова, члени: Данило Завертайло, Петро Лисенко, Ірина Баялцалієв.

На зборах деякі члени домагалися, щоб музичні та співочі ансамблі філії, крім гостинних мистецьких виступів, відновили свої річні концерти, які були популярні в Чикаго в 60-их роках. Також були нагадування про видання платівки. Через погіршення околиці, в якій знаходиться будинок ОДУМ-у, та через те, що багато одумівців і прихильників ОДУМ-у живуть на передмісті, в одумівській громаді щораз більше говорять про коначну потребу купити новий будинок у кращій околиці. О. П.

КЛІВЛЕНДСЬКА ФІЛІЯ ОДУМ-У ПРАЦЮЄ

За два тижні після повернення із зустрічі ОДУМ-у в Торонто, Канада, а саме 14 вересня 1975 р. голова клівлендської філії ОДУМ-у Ліда Клепач зі своєю групою танцюристів дістала залро-

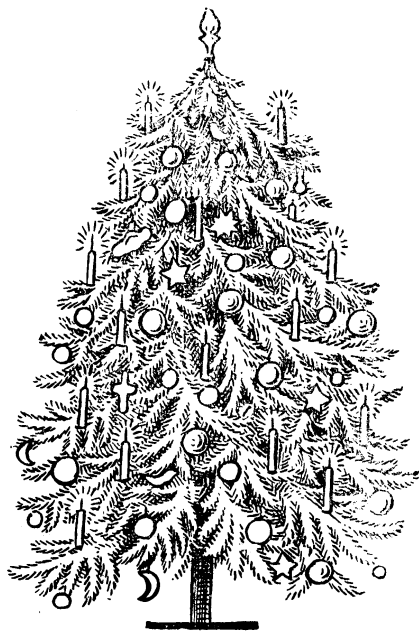
шення взяти участь у святкуванні 75-річного ювілею Парма Сіті Гол.

На початку святкування відбулося зручення прапора мерів Парми Джону Петрушкі, під час якого грала оркестра гайскул (Бен). Незабаром на платформу перед Сіті Гол вийшла танцювальна група ОДУМ-у в українському національному одязі. Їх зустріли оваційними оплесками. Виступ їхній був неслодіванкою не лише для загалу, але й для цілої управи Сіті Гол. Керівниця святкування гаряче дякувала молодечій організації за їхні прекрасні танці.

30 березня відбулися збори ОДУМ-у та ТОП-у в церквинній залі при церкві в Пармі. Перевів їх голова ТОП-у В. Пономаренко. На них розглядалося питання відбуття з'їзду керівників ОДУМ-у в Клівленді. Після обговорення ухвалили погодитися на це, але з умовою, щоб після з'їзду відбувся бенкет із забавою.

По закінченні зборів голова ОДУМ-у Ліда Клепач подякувала Людмилі Таточенко за допомогу у праці ОДУМ-у і сказала, що коли ТОП, ОДУМ і всі їхні прихильники спільно працюватимуть, то ОДУМ ростиме, а роботи заплановано багато.

На другий день, 1-го жовтня, залю для з'їзду винайняли поблизу православної церкви, в центрі Парми, де доїзд добрий з усіх кінців.

РОДИННА ХРОНІКА

ВЕСІЛЛЯ Д-РА М. ЖАБОТИНСЬКОГО З ОКСАНОЮ ТЕМНИК

1-го листопада ц.р. у православної катедрі св. Володимира, Торонто, відбулося вінчання Оксани й Миколи, яке довершили всечесні отці Дм. Фотій та Тарас Славченко, з прекрасним співом хору "Десна" під керівництвом О. Хміля, в якому Оксана є членом.

Весільне прийняття розпочалося зустріччю молодих та їхнього весільного супроводу.

Батьки вітали новоодружену пару хлібом та сіллю.

Весільний староста п. Олекса Макаренко з Садбурі (хрищений батько молодого) відкрив весільну трапезу, привітавши родину та всіх гостей, які чисельно прибули на весільні урочистості.

Отець Тарас поблагословив багаті гарно убрані столи.

Старший боярин Тоні Жаботинський запропонував тост для новоодруженої пари зі співом "Многая літа". Привітальне слово виголосила д-р Валя Савчук з Детройту.

Після смачної та багатої вечері, родичі й гості поздоровили молодят.

Грала музика під керівництвом Андрія Конна, і гості довго забавлялися та весело гомоніли біля столів.

На другий день, як звичайно водиться, в домі батьків молодого Івана та Марії, зібралися гості на поправини, де незадовго залунали полтавські веселі пісні.

Забавляючись, не забули за рідну пресу. З ініціативи Олекси Макаренка та Федора Білаша зібрано 106.00 дол., з яких призначено на "Молоду Україну" \$20.00.

Бажаємо молодій парі веселого та щасливого життя на многі літа.

Федір Білаш

У хаті кожного одумівця повинен бути журнал
"МОЛОДА УКРАЇНА"

3 українського життя

ПОМЕР ВАСИЛЬ СОФРОНІВ ЛЕВИЦЬКИЙ

У Торонті помер 1-го листопада 1975 р. письменник і журналіст Василь (Софронів) Левицький, народжений 1899 р., старшина УСС-ів. Покійний був одним із наймолодших добровільців у Легіоні УСС-ів. У Львові був співредактором "Літопису Червоної Калини" і "Господарсько-кооперативного часопису", а в Торонті "Вільного слова" та "Нового шляху", був довголітнім головою Спілки Українських Журналістів Канади. В. Левицький залишив друковані збірки новель і п'єс — "Під сміх війни", "Грішник", "Липнева отрута", "Кланялися вам три українці", "Юний скоморох" і ін.

Похорон відбувся у вівторок, 4 листопада 1975 р.

Вічна Йому пам'ять.

"ДЕНЬ ПИСЬМЕННИКА" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Заходами відділу ОЖ ОЧСУ у Філядельфії, що його очолює Ярослав Савчак, відбувся 15 листопада 1975 р. у залі Дому Молоді "День письменника". Сцену прикрашували квіти і портрети сл. п. Євгена Маланюка, Юрія Липи, Олени Теліги, Тодося Осьмачки. На столах були до продажу книжки від 40 екзильних авторів. Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять голови Культурної Ради СКВУ мистця Володимира Ласовського.

Виступали: Докія Гуменна, поет Л. Полтава, В. Біляєв, О. Лисяк, О. Керч.

ВИЙШОВ ЧЕТВЕРТИЙ ЗОШИТ ЕТИМОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА

Етимологічний Словник Української Мови, започаткований проф. Яр. Рудницьким у Вінніпегу в 1951 році, далі виходить окремими зошитами. Оце недавно вийшов з друку в друкарні "Тризуб" четвертий зошит цього

словника, з датою 1976 року. В ньому подано етимологічні дані від "естамп" до кінця букви "є". Це є 15-ий зошит. Перший вийшов друком у 1962 році.

НАРАДИ ПРОФЕСОРІВ УНІВЕРСИТЕТІВ У СПРАВІ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ТОРОНТІ І ЇЇ НОВІ ФУНДАТОРИ

Патронат Наукового осередку НТШ-Сарсель у Торонті повідомляє, що 11 і 12 жовтня 1975 р. в Торонто відбулася під проводом головного редактора Енциклопедії Українознавства, проф. д-ра Володимира Кубійовича, та при співучасті його найближчого співробітника д-ра Атанаса Фіголя, редакційна конференція у справі закінчення видання ЕУ2 українською мовою та започаткування англomовної гаслової Енциклопедії (АЕУ2). В конференції брали участь професори американських і канадських університетів: Богдан Будурович, Всеволод Голубничий, Всеволод Ісаїв, Юрій Луцький, Василь Маркус, Петро Потічний, Іван Тесля і Юрій Шевельов.

В українській пресі США і Канади проголошено плян зустрічей з проф. д-ром В. Кубійовичем і д-ром А. Фіголем у 20-ти містах США і Канади. Треба сподіватися, що в усіх місцевостях зустрічі увінчаються повними успіхами, а торонтонські фундатори будуть заохочуючим прикладом для інших.

Їхні пожертви — це найефективніша відповідь редакції Енциклопедія Британіка, яка у своїй наївності запросила до співпраці советських науковців. Ці "співредактори", з питомою советським пропагандистам "об'єктивністю", понаписували таке (м. ін. і про Україну), що скомпромітована редакція мусіла публічно в часописах вибачитися перед своїми читачами та обіцяє, що в 15-ім виданні Енциклопедія Британіка відповідні статті будуть перередаговані. С. Гела

ХРОНІКА ОПОРУ

СИТУАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТВ'ЯЗНІВ У КОНЦТАБОРАХ РАХ СССР

Нью Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід дісталися нові вістки про ситуацію українських в'язнів в концтаборах СС-СР. Поета Василя Стуса, що був заарештований в січні 1972 року і засуджений на 5 років таборів і 3 роки заслання, важко поранили в липні 1975 р. на третьому таборовому пункті в Мордовії. Стуса перевезли до таборової лікарні.

Василь Лісовий, колишній співробітник Інституту філософії Академії Наук УССР, заарештований 1972 року і засуджений на 7 років таборів і 3 роки заслання, був покараний таборовою адміністрацією в липні 1975 року на 6 місяців таборового ізолятора (ІЗО — штрафний ізолятор).

Юрій Городецький, український політичний в'язень, перебував 72 дні в таборовій тюрмі. Після цього його перевезли до Владимирської тюрми.

НА ЗАХИСТ ВЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

Нью Йорк. — Комітет оборони советських політичних в'язнів інформує, що недавні советські політичні в'язні-жиди, Борис Азерніков і Лассал Камінський, тепер в Ізраїлі, виступили в обороні відомого українського політичного в'язня, журналіста Вячеслава Чорновола. В одержаному від них в Ізраїлі листі багато-можливо сказано:

Ми, недавні політичні в'язні, євреї (жиди), які відбули в СССР строки ув'язнення за бажання вийти в Ізраїль, бажаємо привернути увагу громадськості до положення нашого друга Вячеслава Чорновола, багатолітнього політв'язня советських тюрем і таборів, блискучого українського публіциста і літературознавця, видатного громадянина і великого патріота України, що ним міг би пишатися кожний народ...

ДОЛЯ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА ВСЕ ЩЕ НЕ ВІДОМА

Минулого тижня міжнародні пресові агенції принесли вістку, що советські власті мали погодитися на звільнення українського математика д-ра Леоніда Плюща з Дніпропетровського закладу для божевільних та запропонували його дружині Тетяні Житніковій внести подання на виїзд родини до Ізраїлю.

"Українське Слово" інформує, що коли б Л. Плющеві дозволили виїхати з родиною за кордон, то це сталося би наслідком кампанії, що була ведена у світовому світі в його обороні. Кампанія, зокрема у Франції, набрала була таких розмірів, що навіть "Юманіте", орган французької компартії, висловила за його звільненням. "Ле Монд" подає, що те видання "Юманіте", в якому мова про звільнення Л. Плюща, не було поширене в СРСР.

4 грудня 1975, редакція "Свободи" одержала інформацію з бюро Ройтера, що того ж дня Т. Житнікова своєчасно зголосилася до візового бюро, але там не застала урядовця, який тією справою займається. Запити до пресових бюро повторено 8-го грудня рано, але жадної вістки про долю Л. Плюща вони не мали.

ЗНИЩИЛИ ЦЕРКВУ СВ. БОГО- ЯВЛЕННЯ В ЖИТОМИРІ

Балтімор (УІС "Смолоскип") — Майже два роки тому, 4 січня 1974 року пресові агенції з Москви подали вістку про протест українських православних мирян Житомира проти закриття советськими властями їхньої церкви св. Богоявлення та наміру її знищити. Про цю подію широко писала світова преса, публікуючи при тому фотографію старинної української церкви. ("Нью Йорк Таймс" з 5 січня 1974 року).

На Заході акція оборони української православної церкви в Житомирі скоро припинилася, а в Україні вона тривала біля двох років. Не зважаючи на всі роблені вірними заходи, церкву св. Богоявлення в Житомирі насильно знищено 13 серпня 1975 року.

На Захід дістався лист-звернення у цій справі парафіян церкви св. Богоявлення до генерального секретаря ОН, голів зарубіжних держав, комісії Людських Прав і всіх людей доброї волі з

благанням зрозуміти їхню горе і піднести голос протесту проти безправного замикання церков і монастирів в СРСР, проти вмишування атеїстів і комуністів у церковні справи.

РОЗМАЙТОСТІ

ПІДЗЕМНЕ МІСТО

На північному сході Туреччини є село Каймаклі. Біля нього в VII ст. існувало велике підземне місто. Нещодавно вчені виявили його під шаром туфу. Коли вчені дослідили систему підземних вулиць, то за кількістю окремих помешкань та цілих квартир обчислили, що в місті жило колись 50.000 людей. Житла розташовано на 7 поверхів, найнижчий з них на глибині 21 метр. Підземні струмки правили за водогін, свіже повітря надходило через шахтні колодязі. І взимку, і влітку у підземних помешканнях була та сама температура — 27° С.

"ХТО ВІН ТАКИЙ?"

Так назвали цю тварину американські зоологи. Вона має характерні риси собаки й лисиці. Задні ноги її подібні на лапи кенгуру, а назагал вона нагадує степового собаку. Нині "хто він такий" знаходиться в зоопарку.

ПОТЯГ НА ГУМОВИХ КОЛЕСАХ

В Японії на дослідному треку випробували потяги метрополітену, що мають гумові колеса. Швидкість їх сягає 75 км. на годину. Окремі вагони мають пневматичні ресори і їдуть, як автобуси, бетоною стрічкою. Такий потяг майже безшумний.

НОВЕ САДЖЕННЯ ДЕРЕВ

Людина може посадити за день 2500 дерев. Зробити це допома-

гає американська рушниця, яку заряджують пластиковими кулями, в кожній з яких маленький саджанець.

НЕ МОЖНА ПІДХОДИТИ

Римський Колізей обгороджено металевою сіткою. Ця унікальна архітектурна пам'ятка руйнується і підходити до неї небезпечно. Але, щоб її реставрувати, італійський уряд не має коштів.

БЕЗ ОГНЮ

Одна консервна фабрика в Нью-Йорку виробляє спеціальні консерви для полярників, геологів та мисливців. Кожна банка має подвійне дно, у якому є хемічна суміш, що може виділяти багато тепла. Щоб викликати реакцію, дно проколюють доданим електричним шилом. За хвилину гаряча страва готова.

***

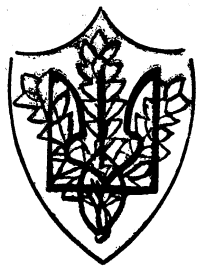
Незадовго до війни в Афінах, Греція, викопали мармурову плиту з таким написом: "Книги забирати з собою забороняється, в цьому ми присягали. Бібліотеку відкрито від першої до шостої години".

Учені вважають, що ця плита мала правити за вивіску до бібліотеки Траяна, збудованої в 100 році нашої ери.

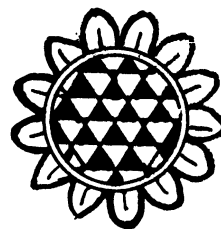
Майбутнє "Молодої України"

залежить також і від Тебе!

Приєднуй нових передплатників

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

Леся Українка

Яр Славутич

КОЛЯДА

Ой в гаю, в раю, близько Дунаю
виросло зело дивно-весело.
В ньому стебельце — з коп'я деревце,
на ньому гілки — золоті стрілки,
а на вершечку квіточка сяє.
Десь узялася люта я змія,
розп'яла крило та понад зело,
ясная квіточка потьмарилася,
райська земля засмутилася.
Ой надбіг, надбіг білий молодець,
вирізав сучок та зробив лучок,
вломив гілочку, ясну стрілочку,
устрелив змію попід реберце,
попід реберце в самеє серце.
А де кров кане, там пожар стане,
та запалають гори — долини,
ясним пожаром без пожарини,
райська птиця вся сполошиться,
замахне крилом та понад селом
ярая квітка злотом засяє,
нехай же сяє, та й не згасає.

НА РІЗДВО

Матері

Мені приснилась біла паляниця,
Накритий стіл і сонячна кутя,
І понад хатою в лету жар-птиця,
Що ловить зорі й знає майбуття.

Я завжди бачу, — грає сніговія,
І дуб, як сторож, у наметі сів,
А ти стоїш на покутті, як мрія,
Як Божа Мати серед образів.

Сім'я сідає до святого столу,
Де пахне сніп і де п'янить узвар;
З ясної стелі, мов з небес, додолу
Лямпадка ронить сяєво, як жар.

Дзвенить молитва над столом святково,
І на долівці сіно шелестить...
О не забути боговите слово,
Що всім ясило благодатну мить!

Мені приснилась біла паляниця,
Накритий стіл і сонячна кутя...
Нехай навіки спомином іскриться
Той добрий час — на все моє життя!

ЩО ЗА ТРІСК СТОІТЬ У ЛІСІ?

Днями я навідався до знайомого лісника.
Йшли ми з ним до заповідного урочища, аж
раптом якийсь вибух немов би розколов пові-
тря. Спитав лісника, а він пояснив:

— То мороз з деревами розправляється.

— Мороз?

— Авже ж. Після відлиги в стовбурах назби-
ралася волога. От тепер мороз і трощить де-
рева: вода замерзає й розриває тканину. Вва-
жай, що дерево пропало. Навесні в тріщинах
оселяться гриби, комахи і занепасть рослин

остаточно. Найчастіше від цього терплять дуб,
береза, сосна, модрина.

Але не такі вже й безпорадні дерева перед
морозом — вони по-своєму захищаються. Ски-
нуте листя теплою ковдрою вкрило коріння.
До того ж щороку під корою стовбура відкла-
дається пориста тканина, яка взимку зберігає
тепло. Що старіше дерево, то товще його шар.

Є ще хемічний захист: солі й крохмаль, на-
копичені деревом, перетворюються на цукор.
А розчини соли і цукру дуже стійкі проти хо-
лоду.

Та й сніг же гріє дерево. Але, коли стоять
суворі малосніжні зими, як, наприклад, то-
рішня, сутужно було нашим зеленим друзям.

Рій "Мавки" за ручною роботою.
Виховниця п-ні Ася Павлюк.
Зліва направо: Ала Лисик, Ніна
Сеник, Катя Антонович, Соня Зо-
сик, Віра Сімаговська, Наталя
Неліпа, Галя Зосик, Ліда Анто-
нович.

ПЕРШІ СХОДИНИ

Наші перші сходи́ни відбулися 15-го жовтня цього року. На цих сходи́нах ми одноголосно вибрали назву нашого роя. Свій рій ми назвали "Мавки". Також обрали управу роя: Наталка Неліпа — ройова, Ніна Сеник — заступниця ройової, Катя Антонович — хроніка.

Після виборів у нас відбулася гутірка про Лесю Українку. Наша виховниця пані Ася Павлюк розповіла нам про життя і творчість нашої найбільшої поетеси.

Закінчили сходи́ни одумівським маршем.

Катя Антонович
Рій "Мавки", Ошава

НАШ РІЙ

Ми в ОДУМ-і маємо співи, гутірки, спорт, тощо. Віра Коваленко наша виховниця, і вона дуже весела. Ірина Смик також наша виховниця, і ми її дуже любимо. Ми гарно забавляємось, і багато навчаємось. Наші виховниці дуже багато працюють із нами. Одного разу, коли ми грали в копаного м'яча, ми звалили виховницю Віру і дуже сміялися, аж поки не впали на землю. Ми всі дуже любимо ОДУМ.

Рій "Волошки":

Ірина Кита́ста, Надя Пахолюк, Ріта Старостенко, Аня Мільчинська, Ліза Мільчинська, Наталка Притула, Ліза Петруша, Ніна Киш.

Детройт, США

Розгадки загадок у ч. 239 "М. У.":

1. Книжка. 2. Ріка. 3. Письмо і читання.
4. Виноградне гроно. 5. Небо і зорі.

Я БУВ В ОПЕРІ

Наприкінці листопада 1975 р. я був на опері "Запорожець за Дунаєм". Цю оперу написав Гулак-Артемівський. Мені дуже сподобалася арія Карася "Ой щось дуже загулявся". Мені було смішно, як Карась витяг пляшку горілки і сказав "Ось де вона голубонька третя". Мені також подобалося, як він надягнув турецьку одержу.

Тарас Родак
Рій "Гайдамаки", Торонто

ПРИКАЗКИ

Як Бог дасть, то й у ві́кно подасть.

На Бога складайся, розуму ж тримайся.

Дзвін до церкви скликає, а сам у ній не буває.

Жили наші діди — не знали біди; стали жить онуки — набралися муки.

Козацькому роду нема переводу.

У ляхів — пани, на Москві — реб'ята, а у нас — брати.

Від москаля поли вріж та тікай.

Москаль тоді правду скаже, як чорт молитися стане.

Нема нічого без АЛЕ.

Не збирай синові худоби — збери йому розум.

Догана мудрого більше варта, ніж похвала дурного.

Опарився на молоді, то й на воду студить.

Не смійся над людьми нині, бо завтра люди над тобою будуть сміятися.

3 НОВИХ ВИДАНЬ

Дм. Нитченко. **Елементи теорії літератури і стилістики**. В-во "Просвіта". 1975 р. Стор. 86. Мельборн. Австралія.

Іван Боднарчук. **Читанка I**. Для другого року навчання. 1975 р. Оформлення Дарії Бродид. Торонто, 1974 р.

І. Боднарчук. **Збірник диктантів з української мови для шкіл і самонавчання**. Накладом автора. Торонто 1974 р.

New Review of East-European History. Published by Alexandra Pidhainy. Vol. XIV, No. 1-4 (54-57). December 1974. Toronto, Canada.

Kultura. Szkice, opowiadania, sprawozdania. Wydawca: Instytut Literacki. Paris, France. No. 6/333, 7/334, 8/335, 9/336, 10/337. 1975.

Життя і Школа. Незалежний орган українського вчителства та батьків у вільному світі. Двомісячник. Видавець і редактор д-р В. Луців. Рік XXI. Ч. 3 (152), травень-червень 1975, США.

Українське Козацтво. Квартальник Українського Вільного Козацтва. Редагує колегія. Рік XII. Чикаго, США. Ч. 4 (34), жовтень-грудень 1975.

Нотатник. Український бюлетень. Видавець Л. Лиман. Ч. 3 (142), червень і ч. 4 (143) липень-серпень 1975. Нью-Йорк. США.

Нові Дні. Універсальний ілюстрований місячник. В-во "Нові Дні". Редагує колегія. Гол. ред. Д. Кислиця. Рік XXVI. Торонто, Канада. Ч. 307 серпень, ч. 308 вересень, ч. 309 жовтень, ч. 310 листопад 1975.

Гуцулія. Ілюстрований кварталник гуцульського т-ва "Чорногора" в Чикаго, США. Рік IX. Ч. 2-3 (34-35) весна-літо 1975.

Вісник Світового Конгресу Вільних Українців. Видає Інформаційна служба СКВУ. Редактори: Ю. Даревич, С. Юркевич. Рік II, Ч. 1 липень 1975. Торонто. Канада.

Українське Православне Слово. Орган Української Православної Церкви в США. Саутс Баунд Брук. Р. XXVI. Ч. 6 червень, ч. 7-8 липень-серпень, ч. 9 вересень, ч. 10 жовтень, 1975.

Світло. Український католицький місячник. Видають О.О. Василяни. Торонто, Канада. Рік XXXVIII. Ч. 7-8 (631-632) липень-серпень, ч. 9 (633) вересень, ч. 10 (634) жовтень, ч. 11 (635) листопад 1975.

Православний Українець. Журнал Української Автокефальної Православної Церкви. Редагує колегія. Детройт, США. Рік XXIII. Ч. 137 березень-кітень, ч. 138 травень-червень 1975.

Євангельська Правда. Видає М. Фесенко. Рік XXXVI. Торонто, Канада. Ч. 4 липень-серпень, ч. 5 вересень 1975.

Євангельський Ранок. Український християнський кварталник. Детройт, США. Ч. 1103-1105 січень-березень, ч. 1106-1111 квітень-вересень 1975.

Християнський Вісник. Орган Українського Євангельського баптистського Об'єднання Канади. Р.

XXXIII. Видавець М. Подворняк. Вінніпег, Канада. Ч. 5-6 жовтень-червень, ч. 7-8 липень-серпень 1975.

Наша батьківщина. Літературно-науковий та громадсько-політичний журнал. Місячник. Видає С. Кравець. Р. XII. США. Ч. 228 червень 1975.

Наше життя. Місячник. Видає Союз Українок Америки. Філадельфія, США. Рік XXXII. Ч. 5 травень, ч. 6 червень, ч. 7 липень-серпень, ч. 8 вересень 1975.

Крилаті. Журнал українського юнацтва. Видає колегія. Брюссель, Бельгія. Рік XIII. Ч. 6 червень, ч. 7-8 липень-серпень, ч. 9 вересень, ч. 10 жовтень 1975.

Юнак. Журнал пластового юнацтва. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Рік XIII. США. Ч. 7-8 (143-144) липень-серпень, ч. 9 (145) вересень, ч. 10 (146) жовтень 1975.

Готуйсь. Журнал пластового юнацтва. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Ч. 7-8 (216-217) липень-серпень, ч. 9 (218) вересень 1975.

Мітла. Журнал гумору й сатири. Виходить щомісяця. Видає Ю. Середяк. Буенос-Айрес. Аргентина. Ч. 5 (307), ч. 6 (308) 1975.

ГУМОР

Один допитливий чужоземець, якого відрекомендували Олександрові Дюма, почав відразу розпитувати знаменитого романіста про його походження.

— Ви кварталон, месє?

— Так, сер, — відповів Дюма, який ніколи не приховував свого родоводу.

— А ким був ваш батько?

— Був мулатом.

— А ваш дід?

— Був негром, — відповів письменник, починаючи втрачати терпіння.

— Ага! — зрадив чужоземець. А можу я запитати ким був ваш прадід?

— Мавпою, сер! — спалахнув від гніву Дюма, — мавпою! Мій родовід починається там, де ваш закінчується.

**

В одному товаристві, де був Марк Твен, якийсь земельний скупщик, що розбагатів, обдурюючи індіан, почав вихвалитися тим, що носить найдорожчий одяг.

— Ось погляньте, це коштує двадцять п'ять доларів! — і показав на свою краватку.

Марк Твен люто глянув на скупщика і промовив:

— Вірно, так уже повелося у нас, що найдорожчі краватки носять ті, кому досить було б звичайної мотузки.

**

На сюжет про доктора Фауста написано 53 опери. Одну з них "Мефістофель" написав італійський композитор Аріго Бойто. Знаменита вона, мабуть, тільки своєю довжиною. Слухачам, на початок спектаклю, треба було чекати 6 годин 10 хвилин, поки закінчиться опера.

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1,

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні **7²⁵-10%** щадничі пляни
- Дає малі і великі, особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮНИ
- Має чеки особисті і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду
- Дає різні фінансові поради
- Дає паспортні гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугову
- Дає добрі кредитові звіти
- 24 роки на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени ще ніж Вам треба позички, малої чи великої.
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.

Toronto, Ont. M5T 2S6

Tel.: 363-3994

Branch Office:

3338 Lake Shore Blvd. W.

Long Branch, Ont.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Лисик Юрій і Олена, Ошава, Канада	\$100.00
Комітет "Чернігівських Вишиваних Вечерниць", Торонто, Канада	50.00
Філія ОДУМ-у в м. Ст. Кетеринс, Канада — з Одумівського свята	35.00
3 поминального обіду по св. п. Наталії Логвин, Торонто, Канада	30.00
3 весілля Миколи й Оксани Жаботинських, Торонто, Канада	20.00
Шаблій Микола, Арлінгтон Гайтс, Ілл., США	10.00
Орел Тарас, Норт Берген, Н. Дж., США	4.00
Ступак Степан, Дес Плейнс, Ілл., США	4.00
Гавришків Тамара, Вінніпег, Канада	4.00
Бурак Петро, Бімсвілл, Онт. Канада	2.00
Коновал Василь, Мт. Прспект, Ілл., США	2.00
Василенко Семен, Фонікс, Арізона, США	1.00

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Олександр Клепач, Парма, Огайо, США	1
Бойко Федір, Оквіл, Онт., Канада	1
Жертводавцям і прихильникам "М. У." щире спасибі!	
Особлива подяка родині Лисик за княжий дар!	

Ред. й адмін. "М. У."

БАТЬКИ!

МАТЕРІ!

Чи Ви вписали своїх дітей до
ОДУМ-у?

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

WAREHOUSE STORE

Великий вибір хатніх меблів:

вітальень, спальень, їдальень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

423 COLLEGE STREET

Toronto, Ontario

Tel.: 364-1434

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР

чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

НА ЗИМОВИЙ СЕЗОН

як також різних фасонів
і кольорів

СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

ГУМОР

— Як доброго кравця, замовни-
ки рвуть мене на шматки.

— Воно й видно — пальто на
вас роздерте.

***

— Ми, здається, з вами десь
зустрічалися?...

— А скільки я вам заборгував?

— Ви мені нічого не винні.

— Значить, ми зустрічаємося
вперше.

***

— Я купив авто, щоб побачити
світ.

— Чудово, тільки який: цей чи
той?

ALEX ELECTRIC LTD.

ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential

London, Ontario

Tel: 439 - 6747

Ціна 60 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:
MOLODA UKRAINA
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ **ALASKA Fuel Ltd.**

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

24-годинна швидка і надійна
обслу́га!

Підприємства і навіація форнісів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі

Тел.: 231-2281
231-2282

Обслу́га гарантована!

ДОБІРНИЙ, ФАХОВО
ПРИГОТОВАНИЙ

ОБІД

З ПОВНОЮ ОБСЛУГОЮ,
ДЛЯ ВЕСІЛЬ, БЕНКЕТІВ
та інших прийнять

JOE'S CATERING

WEDDINGS, SHOWERS,
BANQUETS
and OTHER RECEPTIONS
THE BEST TREAT
and SERVICE

Call 766-7471

J. WASIUK

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМІЧ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопоміч" коштує дешевше
- Оплачуємо кошти асекурацій за:
  1. Кожне ощадностеве конто до висоти 40 тисяч дол., з яких кожне забезпе-
чене Федеральною Агенцією.
  2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч долярів
  3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до 70 року життя до
висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошові перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5½% дивіденди за Ваші ощадності квартално
- В новому приміщенні заінстальовані для Вас огнетривалі скриньки.
- Відкритий кредит на всі Ваші потреби до висоти 2.500 долярів видаються на
один Ваш підпис, без ручителів.